

BILAG TIL

HANDLEPLANER TIL BEKÆMPELSE AF FATTIGDOM OG FATTIGDOMMENS KONSEKVENSER

INDHOLDSFORTEGNELSE

AFSNIT 1. HANDLEPLAN 9	5
AFSNIT 2. HANDLEPLAN 10	19
AFSNIT 3. BROBYGNINGSTEAMS (TILTAG A)	27
AFSNIT 4. DAG-TIL-DAG TILBUD: HÅNDVÆRKSOPGAVER (TILTAG B)	31
AFSNIT 5. DAG-TIL-DAG TILBUD: MØBELBUTIK (TILTAG C)	35
AFSNIT 6. MIKROLÅN (TILTAG D)	39
AFSNIT 7. SUNDHEDSBEHANDLING (TILTAG E)	41
AFSNIT 8. BESØGSVENSORDNINGER (TILTAG F)	45
AFSNIT 9. DAG-TIL-DAG TILBUD: MADLAVNINGS- OG HÅNDARBEJDSOPGAVER (TILTAG G)	48
AFSNIT 10. FAMILIENETVÆRK (TILTAG H)	51
AFSNIT 11. FORMIDLINGSCENTRE (TILTAG I)	54
AFSNIT 12. ØKONOMISK SKADESTUE (TILTAG J)	56
AFSNIT 13. OPFØLGNING PÅ HANDLEPLANERNE OG VEDLIGEHOLDELSE AF FATTIGDOMSGRÆNSEN	60

AFSNIT 1. HANDLEPLAN 9

1.1 SOCIALFORVALTNINGENS MULIGHEDER I FORHOLD TIL AT AFHJÆLPE FATTIGDOM

I dette afsnit beskrives en række af de muligheder Socialforvaltningen har for at afhjælpe personer i en trang økonomisk situation. Opgørelsen er ikke udtømmende, men gennemgår de mest centrale bestemmelser i forhold til den indsats, som gennemføres på Socialcentrene. Der er således ikke tale om en ”streng” juridisk gennemgang, men om en gennemgang af de muligheder, der i praksis er i spil, når Socialcentrene skal afhjælpe økonomiske problemer. Mere indirekte muligheder som uddannelse, beskæftigelsesfremmende foranstaltninger mv. beskrives heller ikke. Der er alene fokus på Socialforvaltningens område og målgrupper.

Socialforvaltningen administrerer i dag ydelser efter blandt andet følgende love:

- Lov om aktiv socialpolitik (Aktivloven) – særligt kapitel 10, hjælp i særlige tilfælde.
- Lov om social service (Serviceloven - dele af loven administreres af børne- og ungeforvaltningen).
- Lov om individuel boligstøtte (Boligstøtteloven)
- Lov om højeste, mellemste, forhøjet almindelig og almindelig førtidspension m.v. (Lov om førtidspension)
- Lov om en børnefamilieydelse

Beskrivelsen centrerer om dele af aktivlovens bestemmelser samt en gennemgang af visse dele af lov om social service. Sikringslovgivningen (boligstøtteloven, lov om førtidspension og lov om en familieydelse) vil ikke blive gennemgået.

Beskrivelsen er et svar på handleplan 9; En kortlægning af mulighederne for at kunne hjælpe borgere i en svær økonomisk situation, som Socialudvalget den 6. februar 2008 vedtog at Socialforvaltningen skulle gennemføre (SUD 34/2008).

1.2 ØKONOMISK STØTTE TIL RIMELIGT BEGRUNDEDE ENKELTE UDGIFTER

I aktivloven findes en mulighed for at give økonomisk støtte til rimeligt begrundede enkelte udgifter (aktivlovens § 81). Principperne skal overordnet beskrives her, mens der henvises til en mere konkret beskrivelse i boks 1 sidst i afsnittet.

Der ydes normalt kun hjælp hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Der kan dog helt undtagelsesvis ses bort herfra, hvis det er en udgift som er af afgørende betydning for familiens livsførelse. Ligesom det skal vurderes, om den pågældendes egen afholdelse af udgiften vil vanskeliggøre mulighederne for at klare sig selv i fremtiden (altså et forebyggende sigte).

Hvad der forstås ved "rimeligt begrundede enkeltudgifter", vil afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Udgifter, der opstår som følge af brand, oversvømmelser, tyveri m.v., og som ikke dækkes på anden måde, vil ud fra en konkret vurdering i det enkelte tilfælde kunne anses for rimeligt begrundede enkeltudgifter. Hvorimod udgifter til f.eks. boligindskud, almindelig udskiftning af køleskabe og andre anskaffelser til husholdningen samt udgifter i anledning af fødsel, dåb og konfirmation normalt må anses for at være forudsigelige udgifter, som det må forventes, at man sparer op til.

Kravet om uforudsigelighed betyder, at ansøgeren ikke har haft mulighed for at tage hensyn til den opståede udgift i sine løbende dispositioner.

Hjælp til enkeltydelser er ikke forbeholdt personer der sideløbende modtager andre offentlige forsørgelsesydelse, men kan også ydes, selvom ansøgeren ikke i øvrigt får hjælp efter aktivloven.

Vurderingen af berettigelse til hjælp til enkeltudgifter, baseres i overvejende grad på skøn, som igen baseres på vejledende regelsæt samt af den praksis, der er udviklet og reguleret af ankeinstanserne (nævn og ankestyrelse). Ankeinstanserne ligger i deres fortolkning stor vægt på om en udgift er uforudsigelig. F.eks. er det praksis, at kommunernes afslag på ansøgninger om betaling af elregninger ikke omgøres af nævn eller styrelse.

Ved vurderingen af, om ansøger selv kan afholde hele eller en del af udgiften, skal familiens samlede indtægter og udgifter sammenlignes. Det skal forstås på den måde, at det skal vurderes,

- hvor meget der er til imødegåelse af hverdagens fornødenheder,
- hvorledes ansøger har valgt at prioritere de midler, der er til rådighed til denne imødegåelse, og
- hvor meget ansøger har afsat til andet, herunder uforudsete udgifter.

Jo mindre den disponible indtægt er, jo mindre rum er der til at lægge til side til bl.a. uforudsete udgifter. Et lille restbeløb, når faste udgifter er betalt, er imidlertid ikke nødvendigvis udtryk for en manglende mulighed for at disponere, men kan også være udtryk for et overforbrug. Hvis dette er tilfældet, må ansøger henvises til at søge udgiften dækket ved at opnå en afdragsordning med kreditor, nedsætte betalingerne på øvrige gældsposter e.l., indtil der er skabt så meget rum som muligt til egen afholdelse af den ansøgte udgift.

Hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter skal altid ske på grundlag af en individuel, konkret vurdering.

1.3 BRUG AF VEJLEDENDE RETNINGSLINJER

Uanset kravet om en konkret vurdering i det enkelte tilfælde, udelukker det ikke, at kommunen af administrative årsager, af retssikkerheds- og ligebehandlingshensyn mv. opstiller vejledende retningslinier for, hvornår der typisk vil være tale om, at ansøgerens økonomiske forhold er sådan, at der kan være grundlag for at imødekomme ansøgningen om hjælp efter § 81.

Til dette formål beregnes en persons rådighedsbeløb, som sammenholdes med et vejledende rådighedsbeløb. Rådighedsbeløbet er det beløb, man har til rådighed, når de faste udgifter er trukket fra de faste indtægter. Det betyder, at hvis ansøgeren efter afholdelse af faste udgifter, har et mindre beløb til rådighed, end det vejledende rådighedsbeløb, kan der være basis for at yde hjælp efter § 81. Omvendt er det ikke på forhånd givet, at et større rådighedsbeløb end det vejledende beløb udelukker hjælp. Der skal altid ske den nævnte konkrete vurdering af behovet for hjælp.

Når en persons rådighedsbeløb beregnes, opgøres de faste indtægter og de faste udgifter. Til de månedlige faste udgifter medregnes blandt andet:

- Boligudgifter.
- Fagforening og A-kasse.

- Licens.
- Telefonabonnement og samtaler - vejledende ca. 200 kr.
- Forsikringer (normalt almindelig indbo/familieforsikring).
- Transport (vejledende korttakst 2/3 zoner).

På grundlag af klientens oplysninger opstilles de faste udgifter, idet det dog forudsættes, at de faste udgifter er på et rimeligt niveau set i forhold til (hidtidigt) indtjeningsniveau. Om det er tilfældet må vurderes ud fra, om ansøgeren har haft mulighed for at tilpasse sine udgifter til aktuelt indtægtsniveau, dvs. det må tages i betragtning, hvor længe der er ydet løbende kontanthjælp. Derudover må det individuelle behov afgøre, om det kan accepteres som rimeligt, at holde avis, betale TV- leje osv.

1.4 VEJLEDENDE RÅDIGHEDSBELØB

Når en persons rådighedsbeløb er beregnet, sammenlignes det med et vejledende rådighedsbeløb. Det vejledende rådighedsbeløb er beregnet på grundlag af Forbrugerstyrelsens familiebudget 1998. Satserne tager udgangspunkt i "discount" indkøb og forudsætter, at personen er rask og f.eks. ikke har særlige kostbehov, er gangbesværet eller andet, der har betydning for indkøb og forbrug.

Tallene er gennemsnit for mænd og kvinder og aldersgrupper.

	Enlig voksen kr.	Samlevende kr.
Mad og drikke	1.350	1.100
Tøj og sko	155	155
Toiletartikler, frisør m.v.	319	319
Dagligvarer (vask/rengøring, papir/plast, elpærer, diverse)	205	109
I alt 1998-tal	2.029	1.683
Opreguleret til 2008	3.360	2.666

Disse beløb dækker kun afholdelse af "grundforsørgelsen" for en person.

Der tillægges endvidere beløb til fritidsaktiviteter, opsparing, reparationer, ferie, gaver med mere.

I dette beløb er således ikke afsat beløb til tandbehandling og medicin. Derimod er der plads til opsparing til f.eks. vinterfrakke, linned, køkkenudstyr, cykelreparation, udskiftning af køleskab osv., når familien i øvrigt er etableret med basisindbo. I den skønmæssige vurdering af ansøgerens situation må også ses på, hvor mange ekstraudgifter ansøger har haft over en periode.

1.5 UNGE HJEMME OG UDEBOENDE

Med hensyn til unge hjemme- eller udeboende på ungetakst (kontanthjælp for personer under 25 år), kan de vejledende beløb ikke anvendes uden videre, men må justeres ud fra de faktiske forhold i familien. Det må vurderes om f.eks. en hjemmeboendes "huslejebetaling" er rimelig ud fra forældrenes forhold. Den unge kan som udgangspunkt ikke betragtes som en almindelig værelses-logerende i hjemmet. Den unges faste udgifter må være begrænsede, og han/hun kan f.eks. "gratis" være omfattet af familieforsikringen efter det 18. år. Omvendt

kan unge på kontanthjælp ikke få de samme rabatter som studerende, selvom hjælpen svarer til SU-niveau.

1.6 FAMILIER MED BØRN

Da udgiftsposterne kun vedrører voksne, opstår spørgsmålet om, hvilken betydning det har for rådighedsbeløbet, når der er børn i husstanden, dvs. hvilket beløb ovennævnte rådighedsbeløb bør forhøjes med pr. barn i husstanden ved vurderingen af ansøgerens behov for hjælp. Alt andet lige forekommer det umiddelbart ikke rimeligt at lade hvert barn i husstanden "vægte" ens. Der er forskelligheder i udgifterne til bl.a. kost og beklædning for f.eks. et spædbarn, et større barn eller en teenager, muligheden for "arv" af tøj, "stordriftsfordele" osv. Et naturligt udgangspunkt vil dog være at se på, hvad det offentlige anser som et rimeligt forsørgelsesbeløb, dvs. at tage udgangspunkt i børnebidragsniveauet.

Normalbidraget udgør i 2008 1.094 kr. pr. måned, dvs. et barn vurderes at "koste" 2.188 kr. for begge forældre. Dette med baggrund i, at en bidragsmodtager også selv skal afholde et beløb til barnets forsørgelse (normalbidraget), ved siden af det beløb som faktisk modtages fra bidragsyderen.

Spørgsmålet om, i hvilket omfang børneydelser, dvs. børnebidrag, børnetilskud og børnefamilieydelse, skal betragtes som indtægt ved den økonomiske behovsvurdering, er behandlet i Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen finder, at børnebidrag og børnetilskud (som i princippet tilkommer barnet) ikke skal tages i betragtning, dvs. ikke medtages som indtægt ved den økonomiske behovsvurdering, når der søges om hjælp til udgifter, der ikke direkte relaterer sig til barnets behov.

Børnefamilieydelsen skal ikke medregnes som indtægt. Det fremgår direkte af Lov om børnefamilieydelse, at børnefamilieydelsen ikke indgår ved beregningen af ydelser efter den sociale lovgivning. Ydelsen er i sit idegrundlag ikke en ydelse, der skal dække de daglige fornødenheder eller bestemte udgifter til børn, (men oprindelig en kompensation i forbindelse med skattereformen i 1986).

Der kan dog blive tale om indirekte "skelen" til børnefamilieydelsens anvendelse, når det fastlægges i budgettet hvilke udgifter, der direkte medgår/bør medgå til barnets behov, når der søges hjælp til barnet.

Er der tale om meget store børneindtægter, f.eks. børnepension eller 3 x normalbidrag, bør der dog i et vist omfang tages hensyn hertil, selvom hjælpen søges til en udgift, der ikke vedrører barnet.

Til orientering kan det oplyses, at Told- og Skattestyrelsen nævner, at børnefamilieydelse, børnetilskud og børnebidrag medregnes, når betalingsevnen skal vurderes. Der er imidlertid principiel forskel på vurdering af forholdene ved ansøgning om enkeltudgifter (og andre sociale ydelser) og på inddrivelse af gæld.

1.7 OVERLEVELSESHJÆLP

Et efterhånden fast cementeret begreb, den såkaldte "overlevelshjælp" skal nævnes. "Overlevelshjælp" anvendes i de situationer, hvor en borger står helt uden penge.

Det skal påpeges at vurderingen af hvornår en sådan hjælp kan udbetales, tolkes meget snævert af ankeinstanser og at begrebet ”overlevelseshjælp” alene er udviklet som et ”populært” begreb uden egentlig lovhjemmel. Der er naturligvis ikke noget der forhindrer at der udbetales en ydelse, hvis begrundelserne er i orden og lovens krav opfyldte, og at den kaldes ”overlevelseshjælp”.

Det er som en helt vejledende grænse efterhånden blevet praksis at overlevelseshjælp fastsættes til omkring 50 kr. pr. dag for en enlig person.

1.8 SÆRLIGE REGLER OM GÆLDSSANERING

I konkursloven findes særlige regler som giver mulighed for at slippe fri for en håbløs gæld. Reglerne administreres af skifteretterne. En gældssanering kan gå ud på at gælden enten skal bortfalde helt eller – det mest almindelige – nedsættes til et beløb som man er i stand til at betale. Typisk over en periode på 5 år. Reglerne er meget omfattende, og det skal for eksempel besluttes, hvad man må beholde af aktiver, der ikke kan gøres udlæg i.

Det kan ikke påregnes at få gældssaneret gæld som er stiftet uforsvarligt, eller har stået i misforhold til den økonomiske situation, forbrugslån eller gæld til det offentlige.

1.9 HJÆLP TIL SYGEBEHANDLING MED VIDERE

Aktivlovens § 82 giver ret til hjælp til sygebehandling, medicin, tandbehandling, behandlingsredskaber og anden relevant sygebehandling, hvis

- ansøger ikke selv har midler til at afholde udgifterne,
- hjælpen ikke kan ydes efter anden lovgivning, og
- behandlingen er (tand-)lægeligt velbegrundet.

Der er ikke noget krav om, at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold, altså ingen krav om en social begivenhed. Det betyder, at både kontanthjælpsmodtagere, modtagere af starthjælp, studerende og andre med lave indkomster kan komme i betragtning til ydelser efter aktivlovens § 82.

Hjælpen ydes til lægeligt ordineret medicin, diætpræparater, psykologbehandling, tandbehandling, fysioterapi, briller med mere.

1.10 ØVRIGE BESTEMMELSER I AKTIVLOVEN OG ANDRE LOVE

Lovens § 83 giver mulighed for at yde hjælp til udgifter i forbindelse med udøvelse af samvær med egne børn under 18 år, som man ikke bor sammen med. Der ydes hjælp til transport, kost og aktiviteter, men ikke udover udgifter der kunne være afholdt af en normal lønindtægt.

Lovens § 85 giver mulighed for hjælp til flytning, hvor der er tale om boligforbedringer eller forbedring af erhvervsmulighederne. Bestemmelsen giver muligheder, som ikke er omfattet af kriterierne i lovens § 81. I forbindelse med ansøgninger om hjælp er det et princip, at der ikke kan ydes hjælp til udgifter, som er påtaget inden vedkommende har søgt kommunen om hjælp.

Integrationsloven, som omhandler flygtninge og familiesammenførte udlændinge til flygtninge og andre som har opholdstilladelse, indeholder en række tilsvarende bestemmelser, som giver mulighed for at yde den samme hjælp, som fremgår af aktivloven.

1.11 SÆRLIGT OM FOGEDUDSÆTTELSE

Retssikkerhedsloven er ændret i 2007 og der er indført en bestemmelse, der sigter på at sikre borgere, der udsættes af beboelseslejligheder. Socialcentrene behandler sådanne sager således: Efter fogedrettens praksis sendes meddelelser om fogedsager til det socialcenter, der dækker pågældendes adresse. Det undersøges, om borgeren/familien i forvejen har kontakt til Socialforvaltningen, og det afklares, om kommunen er i besiddelse af oplysninger, som sandsynliggør, at borgeren har brug for hjælp og om udsættelsen omfatter familier med børn.

Hvis en af disse betingelser er opfyldt, skal kommunen efter loven straks træffe afgørelse om, hvorvidt der er grundlag for at yde borgeren hjælp efter den sociale lovgivning - herunder råd og vejledning, og være opmærksom på om der kan søges om hjælp hos en anden myndighed eller efter anden lovgivning. Hvis der ikke er grundlag for hjælp i forbindelse med udsættelsen af lejemålet, skal kommunen træffe afgørelse herom senest 14 dage efter modtagelsen af fogedrettens underretning om udsættelse.

Centret skal ikke i sin afgørelse om at hjælpe anføre samtlige mulige hjælpemuligheder efter lovgivningen, men centret bør efter omstændighederne nævne den mulighed for hjælp, f.eks. en enkeltydelse efter aktivlovens § 81, som i den aktuelle situation kunne have været aktuel eller som man kunne forestille sig, at borgeren af egen drift ville have søgt, hvis pågældende havde været opmærksom på denne mulighed.

Borgeren skal underrettes om afgørelsen, og der skal gives klagevejledning om, hvordan afgørelsen kan indbringes for det sociale nævn.

Der er ikke efter loven krav om, at borgeren skal opsøges, hvis pågældende ikke reagerer på centrets skriftlige orientering om afgørelsen. Hvis centret derimod har kendskab til, at borgeren er ude af stand til selv at varetage interesser, bør centret søge at skabe personlig kontakt til borgeren.

Hvis der er børn i familien, overdrages sagen til Børne- og Familieteamet, der varetager ovenstående opgaver vedrørende fogedsagen.

Hvis udsættelsen fastholdes, møder en medarbejder fra Børne- og Familieteamet op til udsættelsesforretningen og sikrer f.eks. midlertidig husly, hvis familien har behov for dette, dvs. at centret altid er til stede ved udsættelser, når der er børn i hjemmet.

Hvis udsættelsen ikke fastholdes, vurderes det, om Børne- og Familieteamet skal foretage sig yderligere.

Viser undersøgelsen af fogedsagen et behov for administration af kontanthjælpen, rettes der henvendelse herom til Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen.

1.11 SÆRLIGT OM SERVICELOVEN

Overordnet er serviceloven opdelt i en del, der omhandler børn og unge, og en del der omhandler voksne.

Serviceovens formål er at tilbyde rådgivning og støtte for at forebygge sociale problemer, at tilbyde en række almene serviceydelser, der kan have forebyggende sigte samt at tilgodese behov, der følger af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet er endvidere at fremme den enkeltes mulighed for at klare sig selv eller at lette dagligdagen og forbedre livskvaliteten.

Hjælpen efter loven bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie og tilrettelægges ud fra den enkeltes behov og forudsætninger i samarbejde med den enkelte.

Ud over rådgivningsforpligtigelsen omhandler loven en række almene serviceydelser, der også kan have forebyggende sigte. Det er for eksempel dagtilbud til børn, generelle tilbud til ældre og lignende. Disse servicetilbud dækker bredere målgrupper. Men loven indeholder også tilbud der tilgodeser behov hos personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.

Det er specialiserede tilbud der på børneområdet fokuserer på truede børn og unge samt deres familier og tilbud til børn med nedsat funktionsevne.

Tilbud der retter sig mod personer med særlige problemer, forudsætter som udgangspunkt en individuel behovsvurdering.

Myndigheden skal tilrettelægge hjælpen på en sådan måde, at modtageren ud fra sine personlige forudsætninger får indflydelse på og ansvar for egen tilværelse.

Det skal bemærkes at loven gælder for enhver der opholder sig lovligt her i landet.

Ud over de faste behovsbestemte ydelser til forældre der forsørger handicappede børn i hjemmet (serviceovens §§41/42) skal i fattigdomsperspektivet særligt nævnes, at der i lovens § 52 findes bestemmelser som i visse tilfælde muliggør særlig økonomisk hjælp som falder udenfor rammerne for hjælp i særlige tilfælde i Aktivlovens bestemmelser.

1.12 ØKONOMISK BISTAND TIL UDSATTE BØRN OG UNGE OG DERES FAMILIER

Serviceovens bestemmelser om børn og unge giver mulighed for, at der kan ydes økonomisk støtte, hvis den økonomiske støtte erstatter en ellers mere indgribende og omfattende foranstaltning. Dermed dækkes f.eks. de situationer, hvor man i forbindelse med familierådslagning, indgåelse af familiekontrakter og lignende, aftaler en bestemt indsats, som forældremyndighedsindehaveren har vanskeligheder med at afholde udgifterne til. Det kan eksempelvis være en aftale om at sørge for rent tøj til barnet, som forældremyndighedsindehaveren ikke kan gennemføre uden hjælp. I stedet for at yde praktisk bistand i hjemmet, kan det være både bedre og billigere at yde økonomisk støtte til en vaskemaskine.

Bestemmelsen giver mulighed for at yde økonomisk bistand som en formålsbestemt foranstaltning for at undgå barnets eller den unges anbringelse, for at fremme en hjemgivelse eller for at støtte en stabil kontakt mellem forældre og børn under en anbringelse uden for hjemmet. Hjælpen er ikke trangsbestemt. Det betyder, at den økonomiske støtte ikke må afhænge af forældrenes økonomi, men alene af formålet med støtten.

Når støtten ydes for at undgå en anbringelse eller for at fremme en hjemgivelse, er det en forudsætning, at der er en klar sammenhæng mellem ydelsen af økonomisk støtte og muligheden for at undgå anbringelse eller fremme hjemgivelse. Bestemmelsen giver ikke mulighed for at yde en familie hjælp til løbende forsørgelsesudgifter. Som eksempler på

bestemmelsens anvendelsesmuligheder kan nævnes hjælp til bedre bolig, f.eks. hjælp til istandsættelse, flytning og indskud, sanering af gæld, kortvarig betaling af husleje eller betaling af mindre anskaffelser.

Bestemmelsen giver ligeledes mulighed for at yde hjælp til udgifter i forbindelse med forældremyndighedsindehaverens samvær med barnet eller den unge under anbringelsen for at støtte en stabil kontakt mellem forældre og børn. I disse situationer er det en forudsætning, at der er klar sammenhæng mellem ydelsen af økonomisk støtte og formålet at støtte en stabil kontakt mellem forældre og børn. Bestemmelsen giver således ikke generel mulighed for at yde tilskud til fødselsdags- og julegaver. Eksempelvis kan bestemmelsen anvendes til at yde hjælp til forældrenes transportudgifter i forbindelse med samvær eller til specielle udgifter, der er nødvendige for, at et fysisk eller psykisk handicappet barn kan besøge forældrene i hjemmet. Der kan f.eks. ydes støtte til udgifter til særlig indretning eller udstyr i hjemmet, som er nødvendigt for, at barnet eller den unge kan besøge forældrene i hjemmet.

1.13 VOKSNE MED SÆRLIGE BEHOV

Hvad angår voksenalderen, indeholder serviceloven en lang række regler som særskilt retter sig imod personer med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer hvor kommunen er forpligtet til at tilbyde en særlig indsats.

Kommunen er forpligtet til at anvise husvilde husly. Kommunen skal tilbyde midlertidigt og varigt ophold i særlige boformer til borgere der har nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne og som har behov for hjælp til daglige fornødenheder. Kommunen er endvidere forpligtet til tilbyde midlertidigt ophold i særlige boformer til kvinder der har været udsat for vold, trusler eller kriser i familielivet.

En række bestemmelser sigter på at hjælpe særlige grupper så som ledsageordninger, kontaktpersoner til døv-blinde, regler om beskyttet beskæftigelse og samværsaktiviteter.

Kommunen skal desuden tilbyde personlig hjælp og pleje og hjælp eller støtte til nødvendige praktiske opgaver i hjemmet. Tilbuddene gives til personer, som på grund af midlertidigt eller varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer ikke selv kan udføre disse opgaver. (Hjemmehjælp).

Herudover er der bestemmelser om betaling af privat antaget hjælp samt regler om pasning af døende i eget hjem.

Serviceloven indeholder en bestemmelse om, at kommunen skal yde dækning af nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse til personer mellem 18 og 65 år med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Reglerne om hjælpemidler, invalidebiler, boligindretning og befordring er ligeledes indført i serviceloven.

BOKS 1. AKTIVLOVENS KAPITEL 10 OG 11

Kapitel 10 Hjælp i særlige tilfælde

Generelt om hjælp i særlige tilfælde

Aktivlovens kapitel 10 indeholder regler om hjælp til bl.a. rimeligt begrundede enkeltudgifter, hjælp til medicin samt hjælp til flytning. Der er tale om hjælp, som ikke er

løbende hjælp til forsørgelse i modsætning til fx kontanthjælp. Hjælpen efter kapitel 10 er skattefri efter ligningslovens § 7, litra j, og påvirker ikke modtagerens personfradrag.

Hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter

§ 81. Kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter til en person, som har været ude for ændringer i sine forhold, hvis den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse.

Hjælp til betaling af rimeligt begrundede enkeltudgifter efter § 81 forudsætter,

- 1) at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold (social begivenhed),
- 2) at ansøgerens egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden (forebyggende sigte), og
- 3) at hjælpen normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses (uforudsigelighed).

Personkreds

Kravet om en social begivenhed svarer til kravet for at modtage hjælp efter § 11 i form af kontanthjælp og aktivering, hvilket er nærmere omtalt i afsnit 4.1.1.

§ 81 er dog ikke forbeholdt personer, som modtager hjælp efter § 11. Kommunen kan give hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, selvom ansøgeren ikke i øvrigt får hjælp efter aktivloven.

Forebyggende sigte

Kravet om et forebyggende sigte betyder, at netop det at afholde denne udgift i afgørende grad vil bringe ansøgerens og familiens økonomiske situation ud af balance. Kommunen må i den forbindelse vurdere, om personer med en lavere indkomst normalt vil kunne afholde en sådan udgift.

Uforudsigelighed

Kravet om uforudsigelighed betyder, at ansøgeren ikke har kunnet tage hensyn til den opståede udgift i sine løbende dispositioner. Udgifter, som man får som følge af fx skilsmisse, betragtes i almindelighed som uforudsigelige udgifter.

Det behøver ikke nødvendigvis være udgiftsbehovet, som ikke har kunnet forudses. Der kan også være tale om likviditetsmæssige problemer, som bevirker, at der er behov for hjælp til enkeltudgifter, som under normale forhold kan afholdes inden for den løbende indtægt. Det er også muligt at yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, som er forudsigelige, hvis ansøgeren ikke har haft økonomisk mulighed for at spare op til udgiften.

Eksempler på enkeltudgifter

Hvad der forstås ved "rimeligt begrundede enkeltudgifter", vil afhænge af en konkret vurdering i det enkelte tilfælde. Udgifter, der opstår som følge af brand, oversvømmelser, tyveri m.v., og som ikke dækkes på anden måde, vil ud fra en konkret vurdering i det enkelte tilfælde kunne anses for rimeligt begrundede enkeltudgifter. Hvorimod udgifter til fx boligindskud, almindelig udskiftning af køleskabe og andre anskaffelser til husholdningen samt udgifter i anledning af fødsel, dåb og konfirmation normalt må anses for at være forudsigelige udgifter, som det må forventes, at man sparer op til.

Undtagelse

Kommunen kan efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til enlige eller familier til rimeligt begrundede enkeltudgifter, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen er af helt afgørende betydning for ansøgerens eller familiens livsførelse.

Det kan fx være hjælp til betaling af huslejerestance, hvis en familie med børn ellers vil blive sat på gaden på grund af huslejerestancen. Hvis en ansøger, som modtager hjælp efter aktivloven, til stadighed har problemer med at betale huslejen til tiden, kan kommunen overveje at administrere hjælpen efter § 90. Reglerne om administration er omtalt i afsnit 11.3.

Kommunen kan ligeledes undtagelsesvis yde hjælp til at sanere økonomien for en enlig eller en familie ved at betale truende gældsposter.

Det er ikke muligt at yde hjælp efter § 81 til betaling af gæld til det offentlige, fx skatterestancer og bøder. Evt. hjælp til afvikling af sådan gæld må løses efter de regler, der gælder for det pågældende område.

Tilbagebetaling af boligindskud

Hvis kommunen yder hjælp efter § 81 til betaling af boligindskud, eller hvad der kan sidestilles hermed, skal modtageren tilbagebetale hjælpen efter § 92, stk. 1, 2. pkt. Spørgsmålet om tilbagebetaling er nærmere omtalt i afsnit 12.1.2.

Hjælp til sygebehandling, medicin m.v.

§ 82. Kommunen kan yde hjælp til udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Der kan kun ydes hjælp, hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrunder. Der kan kun undtagelsesvis ydes hjælp til udgifter til behandling uden for det offentlige behandlingssystem. Dette forudsætter, at der ikke er behandlingsmuligheder inden for det offentlige behandlingssystem, og at behandlingen i hvert enkelt tilfælde er lægeligt velbegrunder.

Kommunen kan efter § 82 yde hjælp til betaling af udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling og lignende, hvis

- 1) udgiften ikke dækkes efter anden lovgivning,
- 2) ansøgeren og ægtefællen ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgiften, og
- 3) hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssig velbegrunder.

Personkreds

Der er ikke krav om, at ansøgeren har været ude for ændringer i sine forhold (social begivenhed). Det betyder, at såvel kontanthjælpsmodtagere som studerende og andre lavindkomstgrupper er omfattet af reglen. Det er pensionister derimod ikke, fordi de i givet fald skal have hjælp efter reglerne om personligt tillæg i lov om social pension.

Økonomiske forhold

Kommunen kan ikke yde hjælp, hvis ansøgeren eller ægtefællen har indtægter eller formue, som kan dække behovet. Støtteligheder fra statens uddannelsesstøtte i form af stipendium og lån ligestilles i den forbindelse med en indtægt. Der kan ikke ydes hjælp til den del af udgiften, som dækkes af en privat forsikring, fx Sygeforsikring Danmark.

Kommunen skal i hvert enkelt tilfælde foretage en konkret vurdering af ansøgerens og ægtefællens økonomiske forhold, herunder om ansøgeren har mulighed for selv at betale en del af udgiften.

Behandlingen

Kravet om, at behandlingen skal være nødvendig og helbredsmæssig velbegrunderet, vil som hovedregel være opfyldt, hvis behandlingen er lægeligt dokumenteret. Ved tandbehandlinger bør kommunen påse, at der ikke foretages behandlinger, som går ud over, hvad der er nødvendigt i hvert enkelt tilfælde. Kommunen skal desuden vurdere, om det er absolut nødvendigt at få foretaget en dyr og omfattende tandbehandling på et tidspunkt, hvor ansøgeren ikke selv har mulighed for at betale udgiften, og om en sådan udgift normalt kan afholdes af en almindelig lønindtægt.

Hvis kommunen yder hjælp til sygebehandling m.v. efter § 82, kan den samtidig yde hjælp til betaling af evt. transportudgifter under forudsætning af, at mulighederne for individuelt tilskud efter sygesikringsloven er udnyttet.

Det offentlige behandlingssystem

Det er hovedreglen, at hjælp ydes til udgifter ved behandling inden for det offentlige behandlingssystem. Der kan kun undtagelsesvis ydes hjælp til udgifter ved behandling uden for det offentlige system.

Det forudsætter, at der ikke er behandlingsmuligheder inden for det offentlige system, eller disse er udtømte, og at behandlingen i hvert enkelt tilfælde er lægeligt velbegrunderet.

Ventetid på behandling i offentligt regi er ikke i sig selv et forhold, som berettiger til hjælp til behandling uden for det offentlige system.

Særlig hjælp vedrørende børn

§ 83. Kommunen kan yde hjælp til udgifter ved udøvelse af ret til samvær med egne børn under 18 år, som ikke bor hos ansøgeren. Det er en betingelse for at yde hjælp, at ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Stk. 2. Kommunen kan yde hjælp til rejseudgifter med henblik på kontakt til børn, der er ført til udlandet uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver. Det er en forudsætning, at sagen er blevet anmeldt til dansk politi, og at kommunen har forelagt sagen for Udenrigsministeriet. Det er yderligere en forudsætning, at indehaveren af forældremyndigheden ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgiften.

Hjælp til udgifter ved samvær

§ 83, stk. 1, skal ses i sammenhæng med reglerne om samvær i § 16 i lov nr. 387 af 14. juni 1995 om forældremyndighed og samvær. Efter § 16 søges barnets forbindelse med begge forældre bevaret ved, at den, der ikke har barnet boende, har ret til samvær. Reglerne om samvær er ikke længere knyttet til forældremyndigheden. Det betyder, at den af forældrene, der ikke har barnet boende, har ret til samvær, uanset om der er fælles forældremyndighed eller ej.

Efter § 83, stk. 1, kan kommunen yde hjælp til udgifter, som en ansøger har, når den pågældende udøver sin ret til samvær med eget barn/egne børn under 18 år, forudsat at barnet/børnene ikke bor hos ansøgeren. Egne børn er ansøgerens biologiske eller adopterede børn.

Økonomiske forhold

Kommunen kan kun give hjælp, hvis ansøgeren ikke har indtægter eller formue, som kan dække behovet.

Kommunen skal være opmærksom på, at forsørgere over 25 år, som får hjælp i form af kontanthjælp eller aktivering, får den samme hjælp, uanset om de har barnet boende hos sig eller ikke. De udgifter, der normalt er forbundet med at have børn, er således indregnet i

hjælpen til personer over 25 år, uanset om barnet bor hos forsørgeren eller ikke. Dette gælder derimod ikke for forsørgere under 25 år, som ikke har barnet boende hos sig. De får en lavere hjælp alt efter, om de er hjemme- eller udeboende eller tidligere har haft indtægter af en vis størrelse. Derudover får de et tillæg, som svarer til børnebidraget, dog højst normalbidraget.

Hvilke udgifter

Hjælpen kan for eksempel omfatte rejseudgifter, kost og deltagelse i aktiviteter med barnet.

Kommunen kan ikke yde hjælp til udgifter, som ikke vil kunne afholdes af en normal lønindtægt.

Der kan kun undtagelsesvis ydes hjælp til udgifter ved samvær med børn, som opholder sig i udlandet hos forældremyndighedsindehaveren, og ved samvær her i landet med børn, som bor hos forældremyndighedsindehaveren i udlandet. Kommunen skal i sådanne situationer især påse, at der ikke ydes hjælp til fx rejseudgifter, der ikke kan afholdes af en normal lønindtægt. Muligheden for undtagelsesvis at bevare hjælpen efter denne lov under kortvarige ophold i udlandet er beskrevet i afsnit 2.3.

§ 85. Kommunen kan yde hjælp til en flytning, som forbedrer ansøgerens eller familiens bolig- eller erhvervsforhold. Det er en betingelse for hjælpen, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Stk. 2. Hvis flytningen sker til udlandet, er det en forudsætning for, at kommunen kan yde hjælp hertil, at ansøgeren er statsborger i eller har særlig tilknytning til vedkommende land, eller at ansøgeren er sikret varige arbejdsmuligheder i landet.

Kommunen kan efter § 85, stk. 1, yde hjælp til en flytning, som forbedrer ansøgerens eller familiens bolig- eller erhvervsforhold. Det er en betingelse for at yde hjælp, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har indtægter eller formue, som kan dække behovet.

Hvilke udgifter

Kommunen kan fx yde hjælp til udgifter til transport af indbo og rejseudgifter for ansøgeren og familien.

Boligmæssig forbedring

Det er ikke enhver forbedring af boligforholdene, som er en boligmæssig forbedring i lovens forstand. Det må tillige kræves, at dispositionen er rimelig set i forhold til ansøgerens samlede situation, herunder den pågældendes mulighed for selv at afholde den fremtidige husleje.

Ved vurderingen af en ansøgers mulighed for at afholde boligudgiften i den nye bolig skal kommunen tage udgangspunkt i nettoboligudgiften efter beregning af boligsikring efter lov om individuel boligstøtte.

Flytning til en billigere bolig kan ikke i sig selv betegnes som en boligmæssig forbedring, men vil dog kunne være et væsentligt element i den samlede vurdering.

Der kan ikke ydes hjælp til flytning til en bolig, som er ulovlig efter anden lovgivning, da det ikke kan betegnes som en boligmæssig forbedring.

Erbvervmæssig forbedring

En forbedring af erhvervsforholdene forudsætter, at ansøgeren er sikret arbejde, og at arbejdet er mere end blot midlertidigt.

Flytning som led i start på en uddannelse vil normalt ikke være en sådan forbedring af de erhvervsmæssige forhold, at betingelserne for at yde hjælp til flytning er opfyldt. For at betingelsen om erhvervsmæssig forbedring er opfyldt, skal der være udsigt til en umiddelbar eller snarlig beskæftigelse, der i hvert fald for en periode kan sætte ansøgeren i stand til at forsørge sig selv.

Intet flyttesamtykke

Reglen om flyttesamtykke i bistandslovens § 47, stk. 2, er ikke medtaget, hvilket betyder, at fraflytningskommunen ikke længere skal indhente samtykke fra tilflytningskommunen, inden den yder hjælp.

Udlandet

Det er efter § 85, stk. 2, muligt at yde hjælp til flytning til udlandet. Det forudsætter,

- 1) at ansøgeren er statsborger i eller har særlig tilknytning til vedkommende land, eller
- 2) at ansøgeren er sikret varige arbejdsmuligheder i landet.

§ 85, stk. 2, skal ses i sammenhæng med reglerne i §§ 86-87 om hjælp til repatriering, som kort er omtalt i afsnit 10.6.

Kapitel 11 Udbetaling af hjælp

Forudgående ansøgning

§ 88. En person kan normalt ikke få hjælp til udgifter, som den pågældende har påtaget sig, inden vedkommende har ansøgt kommunen om hjælp.

Efter § 88 kan en person normalt ikke få hjælp til udgifter, som den pågældende har påtaget sig, inden vedkommende har ansøgt kommunen om hjælp.

Det svarer til gældende praksis, dog med den ændring, at kommunen fremover som hovedregel vil kunne give afslag på hjælp alene med den begrundelse, at ansøgeren har påtaget sig udgiften forud for ansøgningen.

Kravet om forudgående ansøgning gælder for både løbende hjælp og hjælp til enkeltudgifter.

Der er ikke i loven krav om, hvilken form ansøgningen skal have. En ansøgning kan derfor være skriftlig eller mundtlig.

AFSNIT 2. HANDLEPLAN 10

2.1 OVERFØRELSESINDKOMSTERS BETYDNING FOR UDBREDELSEN AF FATTIGDOM (RESUMÉ)

På baggrund af en beslutning i Socialudvalget (SUD 34/2008 6. februar 2008), har Socialforvaltningen gennemført en analyse af, hvilken betydning overførelsesindkomster har for udbredelsen af fattigdom i København. Analysen er blevet foretaget på følgende tre måder:

- 1) Ved at belyse betydningen af størrelsen af den disponible indkomst hos personer på overførelsesindkomst. Dvs. hvor mange færre er fattige, hvis den disponible indkomst stiger med f.eks. 1.000 eller 2.000 kr. om måneden.
- 2) Ved at belyse udviklingen i overførelsesindkomster hos de fattige.
- 3) At belyse om der er karakteristika hos overførelsesindkomstmodtagerne, som kunne være medvirkende til udbredelsen af fattigdom

I analysen er der alene fokuseret på kontanthjælpsmodtagere, da denne gruppe sammen med folkepensionister er de eneste grupper på overførelsesindkomst, som er overrepræsenteret med hensyn til andelen af fattige. Folkepensionisterne er der set bort fra, da de ikke er i Socialforvaltningens målgruppe.

Hovedkonklusionerne på analysen er:

- At der skal ske forholdsvis store ændringer i beløbstørrelsen på kontanthjælpen hvis antallet af fattige skal ændres.
- At kontanthjælpsmodtagerne fastholdes i fattigdom. Således er der i perioden fra 2002 til 2005 blevet hverken flere eller færre kontanthjælpsmodtagere. Dog er der blevet en større andel af langtidsfattige kontanthjælpsmodtagere.
- At andelen af fattige folkepensionister er faldet, samtidig med at andelen af folkepensionister generelt er uændret. Dette kunne tænkes at hænge sammen med de forbedringer i ældres økonomi som folketinget har vedtaget f.eks. ældrechecken.
- At stort set alle der modtager starthjælp er fattige.

2.2 INDLEDNING

Socialudvalget har bedt Socialforvaltningen om at:

- Undersøge hvilken betydning overførelsesindkomster har for udbredelsen af fattigdom i København. (SUD 34/2008 6. februar 2008).

Undersøgelsen er i Socialudvalgets beslutning blevet kaldt handleplan 10, men er at betragte som en analyse frem for en handleplan.

Socialforvaltningen har valgt at belyse problemstillingen ud fra de data, som vi har til rådighed fra rapporten ”Analyse af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune”. Analysen vil blive foretaget på følgende tre måder:

- 1) Ved at belyse betydningen af størrelsen af den disponible indkomst hos personer på overførelsesindkomst. Dvs. hvor mange færre er fattige, hvis den disponible indkomst stiger med f.eks. 1.000 eller 2.000 kr. om måneden.
- 2) Ved at belyse udviklingen i overførelsesindkomster hos de fattige.

- 3) At belyse om der er karakteristika hos overførelsesindkomstmodtagerne, som kunne være medvirkende til udbredelsen af fattigdom.

Fra ”Analyse af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune” ved vi, at folkepensionister og kontanthjælpsmodtagere er de to grupper på overførelsesindkomster, hvor fattige er overrepræsenteret, *jf. tabel 2.1.*

Tabel 2.1. Socioøkonomisk status fordelt på fattige og ikke fattige. 2005.

	Korttids-fattige		Mellemlangtids-fattige		Langtids- og permanent fattige		Ikke fattige		I alt	
	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal
Arbejdsløse min. ½ år	10,3	1.351	5,2	681	2,8	373	81,7	10.769	100,0	13.174
Efterlønsmodtagere mv.	1,8	155	1,0	83	1,3	115	95,9	8.298	100,0	8.651
Folkepensionister	5,4	2.942	1,6	871	5,1	2.785	88,0	48.379	100,1	54.977
Førtidspensionister	2,4	477	0,6	125	1,5	295	95,5	18.936	100,0	19.833
Kontanthjælpsmodtagere	11,0	2.379	13,5	2.923	21,2	4.580	54,3	11.726	100,0	21.608
Sygedagpenge, orlov mv.	15,1	1.015	6,6	445	2,3	153	76,1	10.915	100,1	15.133
Lønmodtagere	6,5	14.995	3,3	7.626	1,0	2.302	89,3	206.907	100,1	231.830
Selvstændig	12,1	1.830	9,1	1.373	6,7	1.015	72,1	10.915	100,0	15.133
Andre	31,7	6.526	23,2	4.783	18,8	3.860	26,3	5.412	100,0	20.581
Alle	8,1	31.670	4,8	18.910	3,9	15.478	83,2	326.474	100,0	392.532

Note) Summer ikke til 100 pga. afrundinger.

Folkepensionisterne er ikke en del af Socialforvaltningens målgruppe, hvorfor vi ikke har ladet dem indgå i analysen, og analysen fokuserer derfor alene på kontanthjælpsmodtagerne.

2.3 ÆNDRINGER I INDKOMSTEN HOS KONTANTHJÆLPSMODTAGERE

Vi har undersøgt, hvad der sker ved antallet af fattige kontanthjælpsmodtagere, hvis en families disponible indkomst øges eller reduceres. De største ændringer i antallet af fattige kontanthjælpsmodtagere sker ved en forøgelse af den disponible indkomst på 2-3.000 kr. og ved en reduktion på 2-4.000 kr. F.eks. vil der være godt 8.000 færre fattige kontanthjælpsmodtagere ved en forøgelse af den disponible indkomst på 3.000 kr. om måneden, *jf. tabel 2.2.*

Tabel 2.2 Ændring i antallet af fattige ved ændring af kontanthjælpen. 2005.

Ændring i den disponible indkomst	Andel fattige	Ændring	Antal fattige	Ændring
Kr. pr. måned	Pct.	Pct. point	Antal	Antal
+ 6.000	14,3	-2,5	56.259	-9.799
+ 5.000	14,4	-2,4	56.352	-9.706
+ 4.000	14,5	-2,3	56.967	-9.091
+ 3.000	14,8	-2,0	57.934	-8.124
+ 2.000	15,5	-1,3	60.934	-5.124
+ 1.000	16,3	-0,5	64.130	-1.928
+/- 0	16,8	0	66.058	0
- 1.000	17,2	+0,4	67.740	+1.682
- 2.000	17,8	+1,0	69.840	+3.782
- 3.000	18,3	+1,5	71.995	+5.937
- 4.000	18,8	+2,0	73.792	+7.734
- 5.000	19,1	+2,3	74.880	+8.822
- 6.000	19,3	+2,5	75.549	+9.491

Analysen er en alt andet lige betragtning, og der er f.eks. ikke taget højde for, hvordan forskellige regler f.eks. skat og kontanthjælpsloftet virker ind på en stigning eller en reduktion af kontanthjælpen. Mere præcist viser analysen derfor hvor mange kontanthjælpsmodtagere,

som ved en ændring i familiens disponible indkomst vil falde over eller under den fastsatte fattigdomsgrænse (se Analyse af levevilkår og fattigdom for en beskrivelse af fattigdomsgrænsen). Opgørelsen omfatter ikke eventuelle ægtefæller på kontanthjælp.

Alt andet lige kan man konkludere, at hvis kontanthjælpen var indrettet således, at folk fik 3.000 kr. mere i disponibel indkomst om måneden ville antallet af fattige kontanthjælpsmodtagere blive reduceret med godt 8.000 personer, svarende til godt 12 procent af de fattige.

2.4 UDVIKLINGEN I OVERFØRELSESINDKOMSTER

Kontanthjælpsmodtagere er i perioden fra 2002 til 2005 hverken blevet en større eller en mindre andel af de fattige, *jf. tabel 2.3.*

Tabel 2.3. Udviklingen i fattige fordelt på socioøkonomiske grupper.

	2002		2003		2004		2005	
	<i>Pct</i>	<i>Antal</i>	<i>Pct</i>	<i>Antal</i>	<i>Pct</i>	<i>Antal</i>	<i>Pct</i>	<i>Antal</i>
Arbejdsløse min. ½ år	4	2.623	4	2.975	4	2.539	4	2.405
Efterlønsmodtagere mv.	1	545	1	423	1	395	1	353
Folkepensionister	13	9.598	12	8.398	11	7.175	10	6.598
Førtidspensionister	2	1.381	2	1.237	2	1.121	1	897
Kontanthjælpsmodtagere	15	10.387	15	10.415	16	10.577	15	9.882
Sygedagpenge, orlov mv.	3	1.976	3	1.776	2	1.595	2	1.613
Lønmodtagere	37	26.319	37	25.417	37	24.751	38	24.923
Selvstændig	7	4.767	7	4.971	7	4.653	6	4.218
Andre	19	13.907	20	13.767	22	14.478	23	15.169
Alle	100	71.907	100	69.379	100	67.284	100	66.058

Note) Summer ikke til 100 pga. afrundinger.

Som et kuriosum skal fremhæves, at det forholder sig omvendt for folkepensionister. Deres andel af fattige er fra 2002 til 2005 faldet fra 13 pct. til 10 pct. Dette kan tænkes, at hænge sammen med de økonomiske forbedringer, som folketinget har vedtaget f.eks. ældrechecken. Dette sker samtidig med at gruppens størrelse blandt alle københavnere stort set er uændret, *jf. tabel 2.4.*

Tabel 2.4. Udviklingen i socioøkonomiske grupper. Alle københavnere*.

	2002		2003		2004		2005	
	<i>Pct</i>	<i>Antal</i>	<i>Pct</i>	<i>Antal</i>	<i>Pct</i>	<i>Antal</i>	<i>Pct</i>	<i>Antal</i>
Arbejdsløse min. ½ år	3	11.802	4	15.000	4	14.931	3	13.174
Efterlønsmodtagere mv.	2	9.591	2	9.681	2	9.444	2	8.651
Folkepensionister	15	57.997	14	55.832	14	54.285	14	54.977
Førtidspensionister	5	21.562	6	21.706	5	21.269	5	19.833
Kontanthjælpsmodtagere	6	22.440	6	22.729	6	23.028	6	21.608
Sygedagpenge, orlov mv.	2	8.023	2	7.590	2	6.964	2	6.745
Lønmodtagere	58	229.150	58	226.492	58	226.980	59	231.830
Selvstændig	4	14.674	4	15.364	4	15.585	4	15.133
Andre	5	19.713	5	19.495	5	20.012	5	20.581
Alle	100	394.952	100	393.889	100	392.498	100	392.532

Note) Summer ikke til 100 pga. afrundinger.

*) Over 18 år og fuldt skattepligtige.

Med andre ord synes den mindre andel af fattige folkepensionister ikke at hænge sammen med en generel mindre andel af københavnske folkepensionister, men må antages at hænge sammen med en forbedret indkomstsituation hos gruppen.

Heller ikke andelen af kontanthjælpsmodtagere i hele den københavnske befolkning har ændret sig i perioden fra 2002 til 2005. Og ser vi nærmere på udviklingen viser det sig da også, at udviklingen i fattige kontanthjælpsmodtagere stort set følger den samme udvikling,

som kan ses hos hele gruppen af kontanthjælpsmodtagere. Kontanthjælpsmodtagere fastholdes således i fattigdom. Udviklingen dækker dog over forskellige mønstre når vi ser på længden af fattigdom. Således falder antallet af korttidsfattige kontanthjælpsmodtagere, mens antallet af langtidsfattige stiger, *jf. tabel 2.5.*

Tabel 2.5. Udviklingen i kontanthjælpsmodtagere. Index.

Kontanthjælpsmodtagere	2002	2003	2004	2005
Alle	100	101	103	96
Alle fattige	100	100	102	95
Langtidsfattige	100	99	104	115
Mellemlangtidsfattige	100	128	120	101
Korttidsfattige	100	80	84	68

Særligt de langtidsfattige kontanthjælpsmodtagere er i vækst. Således er andelen af langtidsfattige kontanthjælpsmodtagere steget med 6 procent point fra 2002 til 2005, *jf. tabel 2.6.*

Tabel 2.6. De langtidsfattige fordelt på socioøkonomiske grupper.

	2002		2003		2004		2005	
	Pct	Antal	Pct	Antal	Pct	Antal	Pct	Antal
Arbejdsløse min. ½ år	2	333	3	418	2	314	2	373
Efterlønsmodtagere mv.	1	177	1	158	1	141	1	115
Folkepensionister	27	4.444	24	3.811	20	3.146	18	2.785
Førtidspensionister	3	460	3	440	3	407	2	295
Kontanthjælpsmodtagere	24	3.981	25	3.922	27	4.158	30	4.580
Sygedagpenge, orlov mv.	1	160	1	168	1	139	1	153
Lønmodtagere	15	2.434	15	2.451	16	2.446	15	2.302
Selvstændig	6	1.033	7	1.102	7	1.120	7	1.015
Andre	21	3.367	21	3.368	23	3.627	25	3.860
Alle	100	16.389	100	15.838	100	15.498	100	15.478

Note) Summer ikke til 100 pga. afrundinger.

Opgørelserne synes således at tegne et billede af, at gruppen af kontanthjælpsmodtagere mere og mere bliver kendetegnet ved personer, som har været fattige i 4 år eller mere.

Igen ses tendensen med, at folkepensionisternes indkomstsituation er i bedring. Således er andelen af langtidsfattige folkepensionister faldet fra 27 pct. til 18 pct. i perioden.

2.5 KARAKTERISTIKA SOM KAN VÆRE MEDVIRKENDE TIL UDBREDELSEN AF FATTIGDOM HOS KONTANTHJÆLPSMODTAGERE

Som vi har set er der en øget risiko for at være fattig, når du er på kontanthjælp. Risikoen synes at stige med antallet af år, du har været fattig.

En række andre forhold må dog sammen med kontanthjælpen antages at være medvirkende til, at en person har en disponibel indkomst, som ligger under fattigdomsgrænsen. Disse forhold vil vi se nærmere på her. Der er ikke tale om en egentlig årsags-virkningsanalyse, idet en sådan er meget kompliceret og meget omfattende at foretage. Der er alene tale om, at vi fremhæver karakteristika, hvor de fattige kontanthjælpsmodtagere adskiller sig fra de øvrige fattige og den øvrige befolkning i København, og dermed om forhold, som man kan antage kan have en betydning for udbredelse af fattigdom blandt kontanthjælpsmodtagerne.

Et af disse forhold er kontanthjælpsmodtagernes uddannelsesniveau, hvor der er en markant overrepræsentation af personer med grundskolen som længste uddannelse, *jf. tabel 3.7.*

Tabel 2.7. Kontanthjælpsmodtagere og københavnernes uddannelsesniveau. 2005.

	Kontanthjælpsmodtagere				Alle københavnere			
	Kort	Mellemlang	Lang	Alle	Kort	Mellemlang	Lang	Alle
Grundskole	53	52	55	49	28	29	37	25
Almene gymnasiale uddannelser	11	10	8	12	24	23	12	11
Erhvervsfaglige praktik- og hovedforløb	15	18	18	17	12	12	16	23
Erhvervsgymnasiale uddannelser	1	1	1	1	4	4	1	2
Korte videregående uddannelser	3	2	2	3	3	3	3	4
Mellemlange videregående uddannelser herunder bachelorer	5	4	4	6	10	11	8	15
Lange videregående uddannelser og forskeruddannelser	2	2	2	2	4	4	4	11
Uoplyst	10	11	10	10	17	15	20	8
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal	2.379	2.923	4.580	21.608	31.670	18.910	15.478	392.532

*) Summer ikke til 100 pga. afrundinger.

Et andet forhold er alder, hvor der særligt er en større andel af 30-49 årige kontanthjælpsmodtagere, end hvad tilfældet er i hele den københavnske befolkning. Særligt skiller de langtidsfattige kontanthjælpsmodtagere mellem 50-59 år sig ud, ved at være overrepræsenteret både set i forhold til alle kontanthjælpsmodtagere og i forhold til befolkningen generelt, *jf. tabel 2.8.*

Tabel 2.8. Kontanthjælpsmodtagere og københavnernes alder. 2005.

	Kontanthjælpsmodtagere				Alle københavnere			
	Kort	Mellemlang	Lang	Alle	Kort	Mellemlang	Lang	Alle
18-24	18	14	7	9	38	34	10	10
25-29	19	16	11	16	20	22	14	16
30-39	32	31	29	35	18	20	22	25
40-49	20	25	30	25	8	11	17	16
50-59	9	12	20	12	5	6	14	13
60-69	2	2	3	2	3	3	7	9
70-79	0	0	0	0	3	1	7	6
80-	0	0	0	0	6	2	9	5
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal	2.379	2.923	4.580	21.608	31.670	18.910	15.478	392.532

*) Summer ikke til 100 pga. afrundinger.

Et tredje forhold er etnisk oprindelse hvor tendensen generelt er en overrepræsentation af kontanthjælpsmodtagere med anden oprindelse end dansk, idet 40 pct. af alle kontanthjælpsmodtagere kan karakteriseres som indvandrere mod 16 pct. i hele den københavnske befolkning, *jf. tabel 2.9.*

Tabel 2.9. Kontanthjælpsmodtagere og københavnernes oprindelse. 2005.

	Kontanthjælpsmodtagere				Alle københavnere			
	Kort	Mellemlang	Lang	Alle	Kort	Mellemlang	Lang	Alle
				--- pct. ---				
Danskere	65	68	71	57	73	69	64	83
Indvandrere	32	29	26	40	24	27	34	16
Efterkommere	3	3	2	2	3	3	3	2
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal	2.379	2.923	4.580	21.608	31.670	18.910	15.478	392.532

*) Summer ikke til 100 pga. afrundinger.

Billedet er dog mere ”broget”, når vi ser nærmere på de fattige borgere. Således er mønstret omvendt, når vi ser på de langtidsfattige. Her er der en mindre andel af langtidsfattige kontanthjælpsmodtagere end langtidsfattige generelt.

Kønsmæssigt falder flere mænd end kvinder under fattigdomsgrænsen. Et mønster vi genfinder hos kontanthjælpsmodtagerne, dog mere markant. Det ses særligt ved den store andel af mandlige mellemlangtidsfattige kontanthjælpsmodtagere og den endnu større andel af mandlige langtidsfattige kontanthjælpsmodtagere, *jf. tabel 2.10.*

Tabel 2.10. Kontanthjælpsmodtagere og københavnernes køn. 2005.

	Kontanthjælpsmodtagere				Alle københavnere			
	Kort	Mellemlang	Lang	Alle	Kort	Mellemlang	Lang	Alle
				--- pct. ---				
Mænd	55	65	73	48	50	54	57	49
Kvinder	45	35	27	52	50	46	43	51
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal	2.379	2.923	4.580	21.608	31.670	18.910	15.478	392.532

*) Summer ikke til 100 pga. afrundinger.

2.6 SÆRLIGT OM STARTHJÆLP

Kontanthjælp udbetales på starthjælpsniveau, hvis man har opholdt sig i Danmark i mindre end 7 år ud af de sidste 8 år. Dette gælder også for danske statsborgere, der har opholdt sig i et land uden for EU. Starthjælpen er på 5.940 kr. for enlige personer, der er fyldt 25 år og på 4.926 kr. for gifte eller samlevende personer, der er fyldt 25 år

Danmarks Statistik opgør ikke starthjælp. Vi har derfor set nærmere på starthjælpsmodtagerne med udgangspunkt i kommunens egne opgørelser. Opgørelserne viser, at 3 ud af 4 af modtagerne af starthjælp falder under fattigdomsgrænsen, *jf. tabel 2.11.*

Tabel 2.11. Starthjælpsmodtagere. 2005.

	Enlige	Par	Alle
Fattige		92,2	45,7
Ikke-fattige		7,8	54,3
I alt		100,0	100,0
Antal		153	116

Kilde: KMD-AKTIV.

Opgørelsen omfatter alle som i løbet af 2005 har modtaget starthjælp, og ikke kun de personer, hvor hovedindkomsten i løbet af året er starthjælp. På denne måde adskiller opgørelsen sig fra opgørelsen af kontanthjælpsmodtagere, da der ved fastsættelsen af om man er kontanthjælpsmodtager skeles til, om kontanthjælp har været hovedindkomsten. Således kan en person have modtaget starthjælp i alene én måned og indgå i opgørelsen i tabel 2.11.

At færre personer som lever i parforhold falder under fattigdomsgrænsen hænger sammen med, at det er den fælles disponible indkomst, som er baggrunden for en vurdering af om en familie er fattig. Således er billedet at en eventuel partners eller ægtefælles indkomst sikrer en højere indkomst, end hvad tilfældet er for en enlig, og dermed er med til at sikre, at familien ikke falder under fattigdomsgrænsen.

Alene de personer som var skatteborgere i Københavns Kommune i 2005 indgår.

AFSNIT 3. BROBYGNINGSTEAMS (TILTAG A)

Tiltag A	2 brobygningsteams til særligt belastede bydele			
Formål				
Formålet med indsatsen er at styrke tilknytningen til arbejdsmarkedet blandt unge, fattige indvandrere og deres efterkommere samt generelt blandt unge kontanthjælpsmodtagere og andre udsatte grupper af unge. Der etableres 2 brobygningsteams, der skal være opsøgende og på skift arbejde i de områder i byen, hvor der er behov for det. Indsatsen er tænkt som en kombination af en socialpædagogisk indsats og en arbejdsmarkedsrettet indsats, hvilket skal foregå i et tæt samarbejde mellem Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og i tæt relation med lokalmiljøet. Det er tiltagets styrke, at der sker en direkte kobling af en socialpædagogisk og en arbejdsmarkedsrettet indsats.				
Baggrund for indsatsen				
Ifølge den københavnske fattigdomsundersøgelse (Analyse af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune) findes der et relativt stort antal fattige i bestemte bydele. Samtidig viser internationale erfaringer, at kommunal brobygning og netværksdannelse kan medvirke til at bryde social og økonomisk sårbarhed blandt de fattige, især unge, der lever i en slags parallel tilværelse i udsatte lokalsamfund.				
Indsatsen er inspireret af Københavnerteamet der foretager opsøgende arbejde blandt kriminalitetstruede unge, og støtter og udvikler det lokale gadeplansarbejde. På baggrund af de positive erfaringer med Københavnerteamet er det hensigten med nærværende tiltag at bygge videre på ideen om en fleksibel opsøgende indsats, der kan sættes ind, der hvor behovet er.				
Målgruppe				
Statistisk kan udgangssituationen vedr. målgruppen af unge (25 år og derunder) mellem- og langtidfattige i de enkelte bydele beskrives således:				
	Etnisk oprindelse		Kontanthjælpsmodtagere	
Bydele/Fattigdoms-type	Mellemlangtids-fattig	Langtids-fattig	Mellemlangtids-fattig	Langtids-fattig
Bispebjerg	169	87	59	57
Vesterbro/Kgs. Enghave	231	117	51	33
Nørrebro	330	100	90	62
Amager (Øst og vest)	356	124	105	81
I alt	1.086	428	305	233
Note: Der er overlap på 178 borgere mellem kategorierne Etnisk oprindelse og Kontanthjælpsmodtagere. Det betyder at målgruppens præcise størrelse ikke kan læses ud af opgørelserne.				
Note: Opgørelsen er fra 2005, da dette er det seneste år, hvorfra vi har oplysninger om borgernes økonomi.				
Ifølge opgørelsen består den samlede målgruppe af ca. 2.000 unge.				
Den specifikke målgruppe er belastede, fattige unge – de unge der ”står bagest i køen”, som har problemer med almindelige omgangsformer, som har vendt skolesystemet ryggen, som begår kriminalitet, som ryger for meget hash etc.				
Beskrivelse af indsatsen				
Der oprettes 2 brobygningsteams, der i kraft af de decentrale forvaltningsenheders viden om, hvor unge indvandrere/kontanthjælpsmodtagere er koncentreret i bydelene sendes ud i de områder, hvor behovet er. I de udvalgte områder vil brobygningsteamets medarbejdere systematisk tage kontakt til målgruppen karre for				

karre med henblik på en socialpædagogisk indsats, der skal styrke den unges sociale kompetencer og forberede den unge til arbejdsmarkedet. Dette kombineres med en beskæftigelsesrettet indsats, hvor den unge formidles socialt nyttigt arbejde, praktik eller ordinær beskæftigelse. Modellen har således sin styrke ved at kombinere en socialpædagogisk tilgang med en arbejdsmarkedsrettet tilgang.

Den socialpædagogiske indsats står Socialforvaltningen for via kontaktpersoner og sagsbehandlere, der knyttes tæt til den enkelte unge. Formålet er at styrke de unges sociale kompetencer og afhjælpe og løse op for de problemer, så som misbrug, kriminalitet og familiære problemer, der omgiver den unge, eksempelvis gennem behandlingstilbud eller andre socialpædagogiske tilbud. Derudover kan Socialforvaltningen være behjælpelig med tilbud om praktik til udsatte unge under 18 år. Dette arbejde skal foregå i tæt samarbejde med Socialcentrenes Børnefamilieteam og Voksenteam samt Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Den beskæftigelsesrettede indsats skal ske i et tæt samarbejde mellem Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen – eksempelvis i et samarbejde med Jobpatruljen, der foretager opsøgende arbejde i 5 udvalgte socialt belastede områder i byen. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen kan formidle praktik- og arbejdspladser via mentorer samt etablere og formidle kontakt til det private erhvervsliv. Det er hensigten, at den unge skal opleve forløbet som ét samlet forløb, hvor der løbende følges op på den socialpædagogiske indsats samtidig med den beskæftigelsesrettede indsats.

Forventede effekter

Årlige aktivitetsmål for hver brobygningsteam:

- Der er etableret kontakt med 40 unge indenfor målgruppen

Årlige effektmål for hver brobygningsteam:

- 80 % af de unge, der har været tilknyttet brobygningsteamet, har fået øget selvværd og bedre individuel trivsel
- Minimum 50 % af de unge, som har været tilknyttet brobygningsteamet, har opnået ordinær beskæftigelse, er begyndt i uddannelsesforløb, elev/læreplads mv.

Tidsplan for implementeringen

2009:

Januar – Maj: Nedsættelse af styregrupper

Maj – Juni: Annoncering efter medarbejdere

Juni – Juli: Ansættelse af socialarbejdere og koordinator

August – September: Forberedelse af arbejdet

Oktober: Brobygningsteamene begynder deres arbejde

Økonomiske konsekvenser

1.000 kr. – 2009

Forslag	2009	2010	2011	2012
Brobygningsteam 1	2.500	2.500	2.500	2.500
Brobygningsteam 2	2.500	2.500	2.500	2.500
Samlet nettoændring	5.000	5.000	5.000	5.000
Personalemæssige konsekvenser	16	16	16	16

Der budgetteres med samme beløb i 2009 som i de øvrige år, selvom teamene først forventes fuldt implementeret pr. november 2009. Dette hænger sammen med, at der forventes en række etableringsomkostninger i det første år.

Det er hensigten, at brobygningsteamene benytter lokaler, der i forvejen anvendes til sociale formål, når de arbejder i forskellige områder i byen. Såfremt der skal benyttes lokaler i et nyt lejemål skal der foretages deponering svarende til den højeste værdi af ejendommens nyopførelsespris eller seneste vurdering. Deponeringsbeløbet kan beløbe sig til flere millioner kr., hvilket der i så fald skal findes en finansiel løsning på.

Organisatorisk opbygning

Brobygningsteamene forvaltes af Socialforvaltningen i tæt samarbejde med Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Evaluering

Årligt skal der følges op på om brobygningsteamene indfrier de opstillede mål.

AFSNIT 4. DAG-TIL-DAG TILBUD: HÅNDVÆRKSOPGAVER (TILTAG B)

Tiltag B	Dag-til-dag tilbud: Håndværksopgaver
Formål	
<p>Indsatsen har til formål at udvikle og gennemføre sociale aktiveringsmetoder i form af et dag-til-dag tilbud. Med social aktivering menes en socialfaglig indsats, hvor målgruppen er de borgere, der er længst fra arbejdsmarkedet – altså matchgruppe 4 og 5. Med et dag-til-dag tilbud menes et tilbud, hvor socialt udsatte kan udføre meningsfuldt lønnet arbejde for virksomheder, handlende og institutioner, og hvor der samtidig er fokus på den sociale indsats overfor målgruppen. Ved at indsatsen er et dag-til-dag tilbud skal forstås, at folk kan komme fra dag til dag og tilbyde deres arbejdskraft og få betaling for de timer, der arbejdes den dag.</p> <p>Formålet med nærværende indsats er at tilbyde dag-til-dag beskæftigelse til de mest marginaliserede kontanthjælpsmodtagere, som ikke nås i det ordinære beskæftigelsessystem. Indsatsen skal på sigt bidrage til at udvikle en form for lavtærskel-aktivitets/arbejdsmarked, der er let tilgængeligt og rummeligt i forhold til målgruppens behov.</p> <p>Indsatsen har på længere sigt som formål at:</p> <ul style="list-style-type: none">• Forbedre livskvaliteten for målgruppen.• Forebygge yderligere udstødning.• Bidrage til social integration af socialt udsatte, herunder at mindske barriererne for en tilknytning til arbejdsmarkedet for de borgere, der er parate hertil.	
Baggrund for indsatsen	
<p>Indsatsen er inspireret af Grundlæggerne, som er et socialt aktiveringsprojekt, der er gennemført som forsøgsprojekt i 2007-2008. Målgruppen for Grundlæggerne er socialt udsatte voksne stofmisbrugere og hjemløse, der i lokaler på Sundholm tilbydes social aktivering efter dag-til-dag princippet, hvor den enkelte frivilligt møder frem og deltager i løsningen af diverse opgaver af renoverings-, vedligeholdelsesmæssig og håndværksmæssig karakter. Erfaringerne fra Grundlæggerne har været positive – der har været omkring 30 deltagere i projektet med omkring 20 fremmødte om dagen. Deltagerne har udvist høj grad af produktivitet og stabilitet i fremmødet og deltagerne har generelt oplevet, at arbejdet i Grundlæggerne har haft en positiv betydning for deres livskvalitet.</p> <p>På baggrund af de positive erfaringer fra Grundlæggerne er det hensigten med dette tiltag at videreføre den sociale aktiveringsindsats.</p> <p>Det antages at mange af de svageste kontanthjælpsmodtagere som optræder i fattigdomsundersøgelsen har sammensatte problemer ved siden af ledigheden. Det kan f.eks. være alkoholmisbrug, hash- eller narkotikamisbrug, boligproblemer eller psykiske problemer. Denne store gruppe af svage kontanthjælpsmodtagere er det ikke lykkedes at få i beskæftigelse over en længere årrække. Billedet genkendes overalt i København, der som storby og hovedstad tiltrækker og rummer en stor gruppe borgere med disse problemer. Det er derfor denne gruppe, denne indsats henvender sig til.</p>	
Målgruppe	
<p>Målgruppen er de sværest stillede kontanthjælpsmodtagere som befinder sig i de yderste randområder i forhold til arbejdsmarkedet. Personer der har modtaget passiv kontanthjælp gennem længere tid, og som har tilbagevendende, komplekse problemer af fysisk, psykisk og social art, det kan f.eks. være alkoholmisbrug, hash- eller narkotikamisbrug, boligproblemer eller psykiske problemer. Kendetegnet ved denne gruppe er, at en tilknytning til arbejdsmarkedet for de flestes vedkommende ikke er realistisk på hverken kort eller mellemlangt sigt. Det primære fokus er således en forbedring af brugernes livskvalitet.</p>	

Den primære målgruppe vurderes at være på cirka 3.000 personer. Personerne er mellemlangtids- og langtidsfattige, der modtager kontanthjælp.

Beskrivelse af indsatsen

Der gennemføres et socialt aktiveringstiltag, der tilbyder at udføre mindre tidsafgrænsede opgaver for virksomheder, handlende, institutioner og kommune m.fl. mod betaling.

Der kan f.eks. være tale om vedligeholdelses- og rengøringsarbejde på kommunale og private arealer, opstilling af boder, oprydning efter lokale arrangementer, uddeling af reklamer for lokale handlende m.v. Opgaverne skal:

- opleves som meningsfulde og nyttige at udføre for deltagerne og/eller andre,
- der skal være kvalitet i opgaveudførelsen,
- skal være synlige for andre,
- være udfordrende og sjove,
- der skal være sammenhæng mellem hvad den enkelte kan og hvad den enkelte bliver sat til at lave, og
- den enkelte skal have mulighed for at ”avancere” til mere krævende opgaver.

Frivillighed

Deltagelse i indsatsen er frivillig. Borgere i målgruppen kan uden visitation møde op hver morgen og melde sig til at deltage i arbejdet. Deltagerne binder sig kun til at deltage denne ene dag.

Aflønning

Aflønning – enten i form af løn eller naturalier - er et vigtigt motiverende element for deltagerne. Efter endt arbejdsdag udbetales der derfor arbejdsdusør med et fast beløb for hver udført arbejdstime.

Der kan tænkes supplerende aflønningsformer, som f.eks.

- Fri morgenmad og frokost.
- Overskudsdeling gennem investering i nye tiltag. Brugere af indsatsen udvælger områder hvor de kunne tænke sig at bruge midlerne f.eks. sociale aktiviteter.

Brugerinddragelse

Brugerinddragelse skal være et væsentligt element i indsatsen. Målet er, at deltagerne oplever at blive hørt, set, respekteret og inddraget. Brugerinddragelsen gennemføres ved at indsatsen:

- Er åbent overfor den enkelte deltagers ønsker med hensyn til deltagelse i arbejdet og arbejdsopgaver.
- Er åbent overfor forslag fra deltagerne med hensyn til opsøgning af deltagere, arbejdsopgaver, indkøb af arbejdsredskaber m.v., arbejdstilrettelæggelse, tilrettelæggelse af dagen, information om indsatsen og udførte opgaver m.v.
- Er åbent overfor udførelse af mindre selvorganiserede opgaver.
- Afholder møder efter behov med et par eller flere af deltagerne.

Forventede aktiviteter og effekter

Tiltaget vil bidrage til at reducere konsekvenserne af fattigdom. Tiltaget vil ikke direkte reducere antallet af fattige, men en sideeffekt ved projektet kan være at folk får en større tilknytning til arbejdsmarkedet, og dermed at de på sigt vil kunne få et job og en bedre økonomi.

Årlige aktivitetsmål:

- Der er minimum 40 borgere tilknyttet dag-til-dag tilbuddet.
- Der er arbejde til i gennemsnit 20-30 borgere om dagen.

Årlige effektmål:

- 80 % af brugerne har forbedret deres individuelle trivsel.
- 80 % af brugerne har forbedret deres psykiske tilstand.
- 80 % af brugerne har opnået en øget aktivitet i hverdagen.
- 10 % af deltagerne har efter 1 år fået og taget imod et tilbud efter lov om aktiv beskæftigelsesindsats eller opnået anden form for beskæftigelse herunder eksempelvis tilknytning til frivillig organisation.

Tidsplan for implementeringen

Tiltaget skal implementeres på Sundholm og være en videreførelse af Grundlæggerne, som er et forsøgsprojekt, som blev gennemført i perioden fra 2007 til 2008. Således vil faciliteter og erfaring allerede være til stede.

2009:

Januar: Nedsættelse af styregruppe og annoncering efter medarbejdere

Februar – Marts: Ansættelse af medarbejdere

April – Maj: Forberedelse af arbejdsopgaver

Juni: Indsatsen starter op

August: Indsatsen er fuldt implementeret

Økonomiske konsekvenser

1.000 kr. – 2009

Forslag	2009	2010	2011	2012
Dag-til-dag projekt: Håndværksopgaver	2.000	2.000	2.000	2.000
Personalemæssige konsekvenser	3	3	3	3

Organisatorisk opbygning

De sociale aktiveringstiltag er forankret i Socialforvaltningen. Daglig administration og overordnet daglig ledelse foretages af det konkrete tiltag. Indsatsen følges af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Socialforvaltningen, Beskæftigelsesforvaltningen og aktivitetscentret på Sundholm.

Evaluerings

Årligt skal der følges op på om de opstillede mål indfries. I det omfang, der igangsættes andre dag-til-dag tilbud, skal der ske en sammenligning med disse.

AFSNIT 5. DAG-TIL-DAG TILBUD: MØBELBUTIK (TILTAG C)

Tiltag C	Dag-til-dag tilbud: Møbelbutik
Formål <p>Indsatsen har til formål at udvikle og gennemføre sociale aktiveringsmetoder i form af et dag-til-dag tilbud. Med social aktivering menes en socialfaglig indsats, hvor målgruppen er de borgere, der er længst fra arbejdsmarkedet – altså matchgruppe 4 og 5. I dag-til-dag tilbuddet kan socialt udsatte, med ingen eller meget ringe tilknytning til arbejdsmarkedet, udføre meningsfuldt lønnet arbejde. Ved at indsatsen er et dag-til-dag tilbud skal forstås, at folk kan komme fra dag til dag og tilbyde deres arbejdskraft og få betaling for de timer der arbejdes den dag.</p> <p>Formålet med nærværende indsats er at tilbyde dag-til-dag beskæftigelse til fattige kontanthjælpsmodtagere, der oplever problemer ud over ledighed som eksempelvis isolation, dårligt fysisk eller psykisk helbred og som derfor har svært ved at nærme sig det ordinære arbejdsmarked. Overordnet set har indsatsen til formål at:</p> <ul style="list-style-type: none">• Tilbyde en aktivitet i hverdagen, der højner deltageres kundskaber og bryder en eventuel social isolation.• Højne deltageres selvtillid og livskvalitet samt motivere til at nærme sig arbejdsmarkedet.• Fungere som det første skridt hen mod en tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet	
Baggrund for indsatsen <p>Indsatsen er inspireret af Grundlæggerne, som beskrevet i Tiltag B.</p>	
Målgruppe <p>Fattige kontanthjælpsmodtagere, der ønsker at nærme sig en tilknytning til arbejdsmarkedet, men som har problemer ud over ledighed, eksempelvis social isolation, manglende motivation og manglende erfaring med arbejdsmarkedet. Dog uden misbrugs- og boligproblemer.</p> <p>Den primære målgruppe vurderes at være på cirka 3.000 personer. Personerne er mellemlangtids- og langtidsfattige, der modtager kontanthjælp.</p>	
Beskrivelse af indsatsen <p>Der gennemføres et socialt aktiveringstiltag, der tilbyder fattige kontanthjælpsmodtagere dag-til-dag beskæftigelse i form af en møbelbutik.</p> <p>Indholdet af arbejdsopgaverne kan være afhentning og reovering af brugte møbler, som efterfølgende udbydes til salg. Møblerne leveres af private eller der kan være tale om dødsboer eller møbler erhvervet gennem kontakt med frivillige foreninger, som ikke selv har mulighed for at tage brugte møbler ind i deres butikker. Som en del af indsatsen tilbydes oprydninger af dødsboer og/eller afhentning af møbler. Møblerne reoveres efterfølgende og sættes til salg billigt. Deltagerne får således både mulighed for at deltage i håndværksmæssigt arbejde, transport- og oprydningsvirksomhed, samt salgsarbejde. Indsatsen placeres på én lokalitet i byen, hvor det er muligt at have kombineret værksted/butik.</p> <p>På længere sigt er det hensigten, at den sociale aktivering fungerer som et første skridt hen imod en tilknytning til arbejdsmarkedet. Gennem den praktiske deltagelse i arbejdet samt løbende råd- og vejledning klædes deltagerne på til at tage næste skridt, som kunne være deltagelse i ordinære aktiveringstilbud, praktik, uddannelsesforløb og lignende.</p> <p><i>Frivillighed</i></p> <p>Deltagelse i indsatsen er frivillig. Borgere i målgruppen kan uden visitation møde op hver morgen og melde sig</p>	

til at deltage i arbejdet. Deltagerne binder sig kun til at deltage denne ene dag.

Aflønning

Aflønning – enten i form af løn eller naturalier - er et vigtigt motiverende element for deltagerne. Efter endt arbejdsdag udbetales der derfor arbejdsudsør med et fast beløb for hver udført arbejdstime.

Der kan tænkes supplerende aflønningsformer, som f.eks.

- Fri morgenmad og frokost.
- Overskudsdeling gennem investering i nye tiltag. Brugerne af indsatsen udvælger områder hvor de kunne tænke sig at bruge midlerne f.eks. sociale aktiviteter.

Brugerinddragelse

Brugerinddragelse skal være et væsentligt element i indsatsen. Målet er at deltagerne oplever at blive hørt, set, respekteret og inddraget. Brugerinddragelsen gennemføres ved at indsatsen:

- Er åbent overfor den enkelte deltagers ønsker med hensyn til deltagelse i arbejdet og arbejdsopgaver.
- Er åbent overfor forslag fra deltagerne med hensyn til opsøgning af deltagere, arbejdsopgaver, indkøb af arbejdsredskaber m.v., arbejdstilrettelæggelse, tilrettelæggelse af dagen, information om indsatsen og udførte opgaver m.v.
- Er åbent overfor udførelse af mindre selvorganiserede opgaver
- Afholder møder efter behov med et par eller flere af deltagerne.

Forventede aktiviteter og effekter

Aktivitetsmål:

- Der deltager minimum 40 personer i tiltaget.
- Der er arbejde til i gennemsnit 20-30 borgere om dagen.

Årlige effektmål:

- 80 % af deltagerne har udvidet deres sociale relationer.
- 80 % af deltagerne har fået et øget selvværd og forbedret livskvalitet.
- 20 % af deltagerne er efter 1 år fortsat i ordinære aktivitetstilbud, praktikforløb eller uddannelsesforløb.

Tidsplan for implementeringen

Januar: Nedsættelse af styregruppe og annoncering efter medarbejdere
Februar – Marts: Ansættelse af medarbejdere
April – August: Etablering af værksted og forberedelse af arbejdsopgaver
September: Indsatsen starter op
November: Indsatsen er fuldt implementeret

Økonomiske konsekvenser 1.000 kr. – 2009

Forslag	2009	2010	2011	2012
Dag-til-dag tilbud: Møbelbutik	3.000	3.000	3.000	3.000
Samlet nettoændring	3.000	3.000	3.000	3.000
Personalemæssige konsekvenser	4	4	4	4

Lokaler kan blive en udfordring, i det der skal findes lokaler som både kan huse opmagasinering af møbler, butik og værksted. Det skal derfor undersøges om Socialforvaltningen har adgang til brugbare lokaler f.eks.

nogle af bygningerne i forbindelse med Københavns Havn.

De skønnede udgifter bygger på en forudsætning om, at tilbuddet indrettes i lokaler, der i forvejen anvendes til sociale formål. Hvis lokalerne skal indrettes i et nyt lejemål, skal der foretages deponering svarende til den højeste værdi af ejendommens nyopførelsespris eller seneste vurdering. Deponeringsbeløbet kan beløbe sig til flere millioner kr., hvilket der i så fald skal findes en finansiel løsning på.

Organisatorisk opbygning

De sociale aktiveringstiltag er forankret i Socialforvaltningen. Indsatsen følges af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Socialforvaltningen, Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen samt det lokale sociale aktivitetstiltag.

Evaluerings

Årligt skal der følges op på om de opstillede mål indfries. I det omfang, der igangsættes andre dag-til-dag tilbud, skal der også ske en sammenligning med dem.

AFSNIT 6. MIKROLÅN (TILTAG D)

Tiltag D	Mikrolån				
Formål					
Formålet med mikrolån er at give et antal socialt udsatte mennesker en mulighed for at starte deres egen virksomhed. Tiltaget skal således give mennesker, som under normale omstændigheder ikke vurderes som kreditværdige en mulighed for at få en mindre startkapital, samt mulighed for rådgivning og vejledning, så de kan starte egen virksomhed op. Det er hensigten, at tiltaget skal varetages af en privat organisation.					
Baggrund for indsatsen					
Det eksisterende aktiveringssystem har en meget stor fokus på at få borgere i en "almindelig" lønnet beskæftigelse. Med dette tiltag sættes der fokus på en anden mulighed, nemlig opstart af egen virksomhed. Det vurderes, at man med dette tiltag vil nå en målgruppe, som det ellers kan være svært at motivere til og fastholde i en mere "almindelig" lønnet ansættelse.					
Målgruppe					
Den primære målgruppe vurderes at være på cirka 3.000 personer og består af mellemlangtids- og langtidsfattige, der modtager kontanthjælp.					
Beskrivelse af indsatsen					
Der skal etableres mulighed for at kunne få et mindre lån til opstart af egen virksomhed. Lånet skal følges op af en række tilbud, som skal understøtte og bakke op om den forretningside, som lånet er givet til eller planlægges givet til. Det kan være kurser, rådgivning, vejledning og personlige mentorer f.eks. fra erhvervslivet.					
Tiltaget skal drives af en privat organisation.					
Forventede aktiviteter og effekter					
<u>Årlige aktivitetsmål:</u>					
<ul style="list-style-type: none"> • Minimum 20 faste deltagere. 					
<u>Årlige effektmål:</u>					
<ul style="list-style-type: none"> • 80 % af de borgere, der har modtaget et lån og får vejledning og rådgivning har forbedret deres beskæftigelsesmæssige situation. • 80 % af de borgere som har modtaget et lån har forbedret deres livskvalitet. • 80 % af de borgere, som har modtaget et lån, har etableret en virksomhed, som forventes overlevelsesdygtig indenfor en nærmere fremtid. 					
Målene gælder først ved fuld implementering.					
Tidsplan for implementeringen					
2009:					
Januar – April: Opgaven sendes i udbud.					
Maj – Juli: Leverandør vælges.					
Økonomiske konsekvenser					
1.000 kr. – 2009					
Forslag		2009	2010	2011	2012
Mikrolån		3.000	3.000	3.000	3.000
Samlet nettoændring		3.000	3.000	3.000	3.000

Personalemæssige konsekvenser		0	0	0	0
Der budgetteres med samme beløb i 2009, som de øvrige år, selvom tiltaget først forventes fuldt implementeret i november. Dette hænger sammen med, at der forventes en række etableringsomkostninger.					
Organisatorisk opbygning Tilbuddet om mikrolån mv. drives af en privat organisation.					
Evaluering Årligt skal der redegøres for om aktivitetsmålene og effektmålene indfries.					

AFSNIT 7. SUNDHEDSBEHANDLING (TILTAG E)

Tiltag E	Sundhedsbehandling på jobcentrene
Formål <p>Formålet med tiltaget er at tilbyde langtidsfattige helbreds kontrol og lettere behandling i forbindelse med kontakten til jobcentrene. Målet er at forbedre de fattige kontanthjælpsmodtageres helbred. Baggrunden er, at analysen af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune viser, at langtidsfattige har helbredsmæssige problemer blandt andet i relation til tandpleje og dårligt syn.</p> <p>Placeringen på jobcentrene er valgt, da de borgere der modtager kontanthjælp har pligt til at møde på jobcentret med jævne mellemrum. Placeringen er endvidere hensigtsmæssig, da det forventes at målgruppen ellers ikke har kontakt til eller har en meget sparsom kontakt til egen praktiserende læge og andre etablerede sundhedstilbud.</p>	
Baggrund for indsatsen <p>I analysen af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune ses der nærmere på de fattiges helbred, og konklusionen er, at de langtidsfattige har et meget dårligere helbred end befolkningen generelt. Således vurderer cirka 22 pct. af de langtidsfattige, at de har et dårligt eller meget dårligt helbred, mod cirka 10 pct. blandt alle københavnere. I rapporten samvejes den helbredsmæssige belastning i et indeks. Her fremgår det, at 16 pct. af de langtidsfattige har den største helbredsmæssige belastning, mod 5 pct. i København generelt. Det er særligt tænder, syn og bevægelsesapparatet gruppen har problemer med (Analyse af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune, s.91-92). Vi ønsker med dette tiltag, at sætte ind mod de helbredsmæssige problemer.</p>	
Målgruppe <p>En nærmere opgørelse over de langtidsfattige som belastes maksimalt helbredsmæssigt viser, at godt 60 pct. af dem er mænd, 40 pct. (og langt den største gruppe) er kontanthjælpsmodtagere og næsten 40 pct. er mellem 30 og 39 år.</p> <p>Indsatsen målrettes derfor særligt mod mandlige kontanthjælpsmodtagere. Yderligere vurderes det, at mænd generelt ikke opsøger sundhedstilbud i samme omfang som kvinder, hvorfor efterspørgslen forventes størst blandt mænd. Projektet skal dog også være åbent for kvinder.</p> <p>Den samlede gruppe af langtidsfattig med maksimal helbredsbelastning skønnes at være på cirka 550 personer. Skønnet er behæftet med usikkerhed.</p>	
Beskrivelse af indsatsen <p>I lokaler hos de tre jobcentre etableres mulighed for sundhedsbehandling, hvor jobcentrenes medarbejdere kan henvise borgere for at få kontrolleret tænder, øjne, øre og helbredet generelt. Målgruppen har en regelmæssig personlig kontakt med medarbejdere på jobcentrene, og det vil være oplagt at inddrage helbredsmæssige emner i drøftelserne om jobperspektiver, og henvisningen vil derfor kunne udvikles så den bliver en naturlig del af samtalen.</p> <p>Sundhedsbehandlingen skal varetages af sygeplejersker og have tilknyttet læger og tandlæger, som skal kunne udføre helbredsundersøgelser og behandle de mest basale helbredsmæssige problemer.</p> <p>Helbredstjek skal som udgangspunkt være gratis.</p> <p>De ansatte skal desuden have en rolle i forhold til at henvise og følge borgerne til læge, optiker eller lignende. Og de skal, via et samarbejde med medarbejderne på jobcenteret, henvise til Socialforvaltningen for</p>	

økonomisk støtte til syge- og tandbehandling i henhold til mulighederne indenfor Aktivloven.

Det er endvidere oplagt, at der samarbejdes med det helbredsafklarende team under Beskæftigelses- og integrationsforvaltningen, der er et tværfagligt team af eksperter, som forestår en målrettet afklaringsindsats overfor sygemeldte af anden etnisk baggrund end dansk.

Forventede effekter

Den behandling og rådgivning, som målgruppen får i forbindelse med kontakten til sundhedspersonalet forventes at kunne forbedre helbredet for de langtidsfattige kontanthjælpsmodtagere. Tiltaget er således møntet på at reducere konsekvenserne af fattigdom.

Indsatsen forventes derudover at have en forebyggende effekt, idet også de unge kontanthjælpsmodtagere er en del af målgruppen. Det vil betyde, at begyndende helbredsproblemer, der på længere sigt kan udvikle sig til store helbredsproblemer, behandles tidligere.

Årlige aktivitetsmål:

- Minimum 900 årlige konsultationer.

Årlige effektmål:

- 80 % af de borgere, der har været tilknyttet sundhedsbehandlingen får forbedret deres sundhedstilstand/helbred.
- 50 % af de borgere, der har været tilknyttet sundhedsbehandlingen har fået etableret en normal kontakt til sundhedsvæsenet f.eks. egen læge.

Målene gælder først ved fuld implementering.

Tidsplan for implementeringen

2009:

Januar – Juli: Sundhedsbehandlingen etableres. Lokaler gøres klar, udstyr købes, personale ansættes.

August – Oktober: Sundhedsbehandlingen startes op.

November: Fuld implementering.

Økonomiske konsekvenser

1.000 kr. – 2009

Forslag	2009	2010	2011	2012
Sundhedsbehandling på jobcenter 1	1.500	1.500	1.500	1.500
Sundhedsbehandling på jobcenter 2	1.500	1.500	1.500	1.500
Sundhedsbehandling på jobcenter 3	1.500	1.500	1.500	1.500
Samlet nettoændring	4.500	4.500	4.500	4.500
Personalemæssige konsekvenser	6-9	6-9	6-9	6-9

Der budgetteres med samme beløb i 2009, som de øvrige år, selvom sundhedsbehandlingen først forventes fuldt implementeret i november. Dette hænger sammen med, at der forventes en række etableringsomkostninger.

De skønnede udgifter bygger på en forudsætning om, at sundhedsbehandlingen indrettes i lokaler, der i forvejen anvendes til sociale formål. Hvis lokalerne skal indrettes i et nyt lejemål, skal der foretages deponering svarende til den højeste værdi af ejendommens nyopførelsespris eller seneste vurdering. Deponeringsbeløbet

kan beløbe sig til flere millioner kr., hvilket der i så fald skal findes en finansiel løsning på.

Organisatorisk opbygning

Sundhedsbehandlingen drives af Socialforvaltningen.

Evaluering

Minimum en årlig redegørelse for indfrielsen af aktivitetsmålene og effektmålene.

AFSNIT 8. BESØGSVENSORDNINGER (TILTAG F)

Tiltag F	2 Besøgsvenordninger for isolerede langtidsfattige
Formål	Formålet med indsatsen er at etablere 2 besøgsvenordninger for isolerede langtidsfattige, som varetages af en privat organisation. Besøgsvenordningen skal medvirke til en forbedring af livskvaliteten for isolerede langtidsfattige og samtidig skabe mulighed for at få målgruppen til at deltage i fælles arrangementer.
Baggrund for indsatsen	<p>Analysen af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune viser, at en del af de langtidsfattige har meget få sociale relationer og nærmest synes isolerede. Således er cirka 17 pct. af de langtidsfattige ofte ufrivilligt alene, mod 10 procent af alle københavnere. Samtidig har cirka 13 pct. af de langtidsfattige angivet at de sjældent eller aldrig kommer uden for deres bolig mod cirka 6 pct. blandt alle københavnere.</p> <p>I dag kan Socialforvaltningen benytte sig af støtte-kontaktpersoner, hjemmevejledere eller hjemmeplejen i forhold til de borgere, der udgør de socialt udsatte og isolerede sindslidende og misbrugere, og borgere med betydelig nedsat psykisk og fysisk funktionsevne. Herudover har Socialforvaltningen diverse væresteder, der henvender sig til psykisk meget dårlige borgere.</p> <p>Men en del af de fattige socialt isolerede vurderes dog at falde uden for målgruppen for disse tilbud, idet de ikke nødvendigvis er hverken sindslidende, misbrugere eller har en betydelig nedsat psykisk og fysisk funktionsevne. Der er således behov for et tilbud, der retter sig mod de fattige, der oplever en social isolering fra det omkringværende samfund, og hvor begrænset økonomi er en væsentlig hæmsko.</p>
Målgruppe	<p>Socialforvaltningen har via støtte-kontaktpersoner, hjemmevejledere og hjemmeplejen kontakt med de borgere, som har massive problemer ud over ledighed. De borgere, som ikke er omfattet af forvaltningens tilbud, men som stadig oplever isolation, vil være målgruppen for dette projekt. Der vil således være tale om personer, som lever i fattigdom og som kan være socialt og psykisk sårbare, men som ikke har en decideret psykiatrisk diagnose.</p> <p>På baggrund af Analyse af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune vurderes målgruppen at være på omkring 700 personer. Der er set bort fra personer under 30 år. Målgruppen består primært af kontanthjælpsmodtagere og personer i arbejde, som kræver få færdigheder, samlet set udgør de omkring 60 pct. Omkring 80 pct. er mænd.</p>
Beskrivelse af indsatsen	<p>Der etableres 2 besøgsvenordninger, hvis formål det er at skabe kontakt med målgruppen og foretage regelmæssige besøg hos målgruppen. Der bør endvidere løbende arbejdes med og motiveres til, at borgerne mødes til sociale arrangementer og/eller deltager i andre etablerede sociale tilbud.</p> <p>Besøgsvenordningerne skal drives af en privat organisation. De private organisationer vil have erfaringer med at opsøge lignende persongrupper, og i forbindelse med udbuddet skal organisationerne gøre sig overvejelser om denne kontakt. Den private organisation, der udvælges, skal desuden stå for særlige arrangementer for gruppen; også sådanne tiltag skal der redegøres for ved ansøgning i udbuddet. Slutteligt skal der redegøres for, hvorledes organisationerne agter at kvalificere og hjælpe de frivillige, der kommer til at fungere som besøgsvenner.</p>
Forventede effekter	Indsatsen forventes at kunne øge de sociale relationer for de langtidsfattige – på kort sigt ved at de får kontakt

med en besøgsven; på længere sigt ved at de får relationer til hinanden.

Det forventes, at indsatsen derudover vil have en forebyggende effekt i forhold til at hindre yderligere social isolation.

Årlige aktivitetsmål for hver besøgsvenordning:

- Der foretages regelmæssige besøg hos 40 borgere.
- Der er i løbet af dette år arrangeret mindst ét fællesarrangement for målgruppen.

Årlige effektmål for hver besøgsvenordning:

- 80 % af de borgere, der er tilknyttet besøgsvenordningen er blevet mindre socialt isolerede.
- 80 % af de borgere, der er tilknyttet besøgsvenordningen er oftere uden for deres bolig.
- 80 % af de borgere, der er tilknyttet besøgsvenordningen har fået mod på at deltage i sociale aktiviteter med andre mennesker.
- 50 % af de borgere, der er tilknyttet besøgsvenordningen, har indenfor de sidste 6 måneder deltaget i mindst én social aktivitet, der involverede andre mennesker.

Tidsplan for implementeringen

2009:

Januar – April: Opgaven sendes i udbud og leverandør findes.

Maj – Oktober: Besøgsordningerne startes op.

November: Besøgsordningerne er fuldt implementeret.

Økonomiske konsekvenser
1.000 kr. – 2009

Forslag	2009	2010	2011	2012
Besøgsordning 1	500	500	500	500
Besøgsordning 2	500	500	500	500
Samlet nettoændring	1.000	1.000	1.000	1.000
Personalemæssige konsekvenser	0	0	0	0

Der budgetteres med samme beløb i 2009, som de øvrige år, selvom besøgsordningerne først forventes fuldt implementeret fra november 2009. Dette hænger sammen med, at der forventes en række etableringsomkostninger.

Organisatorisk opbygning

Skal drives af en privat organisation.

Evaluering

Der skal årligt følges op på, om målene er blevet indfriet.

AFSNIT 9. DAG-TIL-DAG TILBUD: MADLAVNINGS- OG HÅNDARBEJDSOPGAVER (TILTAG G)

Tiltag G	Dag-til-dag tilbud: Madlavnings- og håndarbejdsopgaver til indvandrekvinder
<p>Formål</p> <p>Indsatsen har til formål at udvikle og gennemføre sociale aktiveringsmetoder i form af et dag-til-dag tilbud. Med social aktivering menes en socialfaglig indsats, hvor målgruppen er de borgere, der er længst fra arbejdsmarkedet – altså matchgruppe 4 og 5. I dag-til-dag tilbuddet kan socialt udsatte, med ingen eller meget ringe tilknytning til arbejdsmarkedet, udføre meningsfuldt lønnet arbejde for virksomheder, handlende og institutioner. Ved at indsatsen er et dag-til-dag tilbud skal forstås, at folk kan komme fra dag til dag og tilbyde deres arbejdskraft og få betaling for de timer, der arbejdes den dag.</p> <p>Formålet med nærværende indsats er at tilbyde dag-til-dag beskæftigelse til de mest socialt isolerede indvandrekvinder, i form af madlavning eller håndarbejdsomt arbejde, der udføres for virksomheder og/eller lokale butikker. Indsatsen har overordnet set til formål at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bryde den sociale isolation, som disse kvinder befinder sig i og tilbyde en relation til det omkringværende samfund. • Fungere som det første skridt hen imod en tilknytning til arbejdsmarkedet eller uddannelsessystemet. • Fokuserer på og højne kvindernes kundskaber og derved deres selvtillid, livskvalitet og motivation til at nærme sig arbejdsmarkedet. 	
<p>Baggrund for indsatsen</p> <p>Indsatsen er inspireret af Grundlæggerne, som beskrevet i Tiltag B.</p> <p>Fattigdomsundersøgelsen viser, at der er en overrepræsentation af indvandrere i grupperne af lang-, mellemlang- og korttidsfattige. I 2005 levede cirka 30 % af alle indvandrere og efterkommere under fattigdomsgrænsen, hvor det for alle københavnere var cirka 17 %. Indvandrere udgør således en særlig udsat gruppe, der er nødvendig at fokusere på i indsatsen for at reducere antallet af fattige i København.</p> <p>Der er i dag mellem 900-1.000 kvinder med anden etnisk baggrund på kontanthjælp, der hører ind under gruppen af mellemlangtids- og langtidsfattige. Nærværende tiltag er rettet mod denne målgruppe.</p>	
<p>Målgruppe</p> <p>Indvandrekvinder uden tilknytning til arbejdsmarkedet. Gruppen lever ofte isoleret fra det resterende samfund og opholder sig hovedsageligt indenfor det begrænsede geografiske område, der udgør deres boligområde. Gruppen er endvidere karakteriseret ved et lavt uddannelsesniveaue og ringe dansk kundskaber.</p>	
<p>Beskrivelse af indsatsen</p> <p>Der etableres 2 tilbud i udvalgte boligområder, med henblik på at tilbyde indvandrekvinder dag-til-dag beskæftigelse.</p> <p>Indholdet af opgaverne kan være sy- og håndarbejdsopgaver, samt madlavningsopgaver. Opgaverne udføres for virksomheder og/eller lokale butikker, hvormed deltagerne får kontakt med og fungerer i relation til det omgivende samfund. Deltagerne modtager løn for det udførte arbejde. Herudover kan en del af tilbuddet omfatte fælles børnepassning, så kvinderne på skift passer hinandens børn nogle timer og herved får mulighed for at deltage i arbejdet.</p> <p><i>Opgavernes placering – at være en del af det omgivende samfund</i></p>	

Den sociale aktivering placeres i boligområdet i tilknytning til allerede eksisterende aktiviteter, som målgruppen deltager i, eller som på den ene eller anden måde har kontakt til målgruppen - eksempelvis kvindeklubber. Dette for at overkomme den sociale, kulturelle og geografiske barriere det kan være, at få målgruppen til at deltage i ordinære aktiveringstilbud.

På længere sigt er det hensigten, at den sociale aktivering fungerer som et første skridt hen imod en tilknytning til arbejdsmarkedet. Gennem den praktiske deltagelse i arbejdet samt løbende råd- og vejledning klædes deltagerne på til at tage næste skridt, som kunne være deltagelse i ordinære aktiveringstilbud, praktik, uddannelsesforløb og lignende.

Frivillighed

Deltagelse i indsatsen er frivilligt. Borgere i målgruppen kan uden visitation møde op hver morgen og melde sig til at deltage i arbejdet. Deltagerne binder sig kun til at deltage denne ene dag.

Aflønning

Aflønning – enten i form af løn eller naturalier - er et vigtigt motiverende element for deltagerne. Efter endt arbejdsdag udbetales der derfor arbejdsudsør med et fast beløb for hver udført arbejdstime. Der kan tænkes supplerende aflønningsformer, som f.eks.

- Fri morgenmad og frokost.
- Overskudsdeling gennem investering i nye tiltag. Brugere af indsatsen udvælger områder hvor de kunne tænke sig at bruge midlerne f.eks. sociale aktiviteter.

Brugerinddragelse

Brugerinddragelse skal være et væsentligt element i indsatsen. Målet er at deltagerne oplever at blive hørt, set, respekteret og inddraget. Brugerinddragelsen gennemføres ved at indsatsen:

- Er åbent overfor den enkelte deltagers ønsker med hensyn til deltagelse i arbejdet og arbejdsopgaver.
- Er åbent overfor forslag fra deltagerne med hensyn til opsøgning af deltagere, arbejdsopgaver, indkøb af arbejdsredskaber m.v., arbejdstilrettelæggelse, tilrettelæggelse af dagen, information om indsatsen og udførte opgaver m.v.
- Er åbent overfor udførelse af mindre selvorganiserede opgaver.
- Afholder møder efter behov med et par eller flere af deltagerne.

I 2008 gennemfører Socialforvaltningen en undersøgelse af isolerede etniske kvinder. Resultaterne fra denne undersøgelse skal indarbejdes i tilbuddene.

Socialforvaltningen har derudover søgt den tværgående integrationspulje, som ligger i Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen, og Integrationsministeriets pulje "Nye kvindeinitiativer" om i alt 1,9 mio. kr. til et projekt om bydelsmødre. Projektet skal uddanne etniske kvinder i hver bydel, således så de får viden om de muligheder og tilbud, som kommunen kan tilbyde etniske kvinder. Herefter er det tanken at kvinderne via deres netværk i bydelen udbreder deres viden til andre etniske kvinder.

Forventede aktiviteter og effekter

Årlige aktivitetsmål for hvert tilbud:

- Der deltager minimum 30 kvinder af anden etnisk baggrund end dansk.
- Der er arbejde til i gennemsnit 15-20 borgere om dagen.

Årlige effektmål for hvert tilbud:

- 80 % af deltagerne udvider deres sociale relationer gennem deltagelse i tiltagene.
- 80 % af deltagerne øger deres selvværd og forbedre deres livskvalitet.
- 20 % af deltagerne er efter 1 år fortsat i ordinære aktiveringstilbud, praktikforløb eller uddannelsesforløb.

Målene skal først indfries når der sket fuld implementering.

Tidsplan for implementeringen

2009:

Januar: Nedsættelse af styregruppe og annoncering efter medarbejdere.

Februar – Marts: Ansættelse af medarbejdere.

April – August: Etablering af værksted og forberedelse af arbejdsopgaver.

September: Indsatsen starter op.

November: Indsatsen er fuldt implementeret.

Økonomiske konsekvenser

1.000 kr. – 2009

Forslag	2009	2010	2011	2012
Dag-til-dag tilbud: Madlavnings- og håndarbejdsopgaver nr. 1.	1.500	1.500	1.500	1.500
Dag-til-dag tilbud: Madlavnings- og håndarbejdsopgaver nr. 2.	1.500	1.500	1.500	1.500
Samlet nettoændring	3.000	3.000	3.000	3.000
Personalemæssige konsekvenser	4	4	4	4

Der budgetteres med samme beløb i 2009, som de øvrige år, selvom der først forventes fuld implementering i november 2009. Dette hænger sammen med, at der forventes en række etableringsomkostninger.

De skønnede udgifter bygger på en forudsætning om, at dag-til-dag tilbuddet indrettes i lokaler, der i forvejen anvendes til sociale formål. Hvis lokalerne skal indrettes i et nyt lejemål, skal der foretages deponering svarende til den højeste værdi af ejendommens nyopførelsespris eller seneste vurdering. Deponeringsbeløbet kan beløbe sig til flere millioner kr., hvilket der skal findes en finansiel løsning på.

Organisatorisk opbygning

De sociale aktiveringstiltag er forankret i Socialforvaltningen. Tilbuddene følges af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Evaluering

Årligt skal der følges op på om de opstillede mål indfries. De to tiltag skal sammenlignes, så der kan ske en vurdering af tilbuddenes effekt. I det omfang, der igangsættes andre dag-til-dag tilbud, skal der også ske en sammenligning med dem.

AFSNIT 10. FAMILIENETVÆRK (TILTAG H)

Tiltag H	4 familienetværk til familier med problemer som følge af en trang økonomi
Formål	<p>Tiltaget har til formål at give familier med økonomisk trang et frirum, hvor de kan mødes til sociale aktiviteter med ”ligesindede”, og hvor de sammen kan drøfte problemstillinger omkring en trang økonomisk situation, både anvendelsesorienteret som f.eks. budgetlægning og madindkøb, men også om følelsesmæssige problemstillinger. Tiltaget skal derudover give forældrene redskaber til at imødekomme nogle af disse problemer, både i forhold til dialogen med deres børn og i forhold til at styre en privat økonomi.</p> <p>En trang økonomisk situation kan medføre en række problemstillinger for relationen mellem hjemmeboende børn og forældre. F.eks. er der blandt unge en stor efterspørgsel efter eksempelvis mobiltelefoner og modetøj. Problemstillingerne kendes fra andre familier, men er særligt forværret blandt fattige familier pga. den økonomiske situation, og kan derfor belaste relationen mellem forældre og børn mere end normalt, og dermed skade en families evne til at fungere.</p>
Baggrund for indsatsen	<p>”Analyse af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune” viser, at familier med en trang økonomi oplever en større forværring af problemstillinger i relationen mellem hjemmeboende børn og forældre end andre familier med hjemmeboende børn. F.eks. skal der hyppigere siges nej til børnene, hvilket ofte udløser skyldfølelse og bekymringer hos forældrene f.eks. om børnene bliver mobbet, nu man ikke har råd til en mobiltelefon eller modetøj. I andre familier er der eksempler på, at børnene bevidst skåner forældrene ved ikke at stille økonomiske krav. De er meget bevidste om ikke at gøre deres forældre kede af det. Således viser undersøgelsen, at især børnefamilier gør sig store bekymringer om deres økonomiske situation, og at det ofte har en negativ indvirkning på deres psykiske velbefindende.</p>
Målgruppe	<p>De familier, som dette tiltag fokuserer på, er de familier, som ikke har kontakt til socialforvaltningen i forvejen, men som har økonomiske problemer. En række af de økonomisk dårligt stillede familier vil allerede have kontakt med socialforvaltningen, som oftest børnefamilieteamene, og der er allerede indsatser til denne målgruppe. De vil derudover have forskellige sociale problemer.</p> <p>Dette tiltag sigter således mod familier, hvor der ikke er massive sociale problemer, men hvor der er økonomiske problemer, og hvor den snævre økonomi giver anledning til en problematisk relation mellem forældre og børn. Der er således tale om de stille familier, som lever i skjult fattigdom uden særlig bevågenhed fra det offentlige system. Familier, der har kontakt med forvaltningen, har dog også mulighed for at benytte tiltaget.</p> <p>Analysen af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune viser, at der i 2005 levede cirka 6.000 børn i cirka 3.500 fattige familier. Omkring 2.600 af børnene lever i familier, som er mellemlangtids- eller langtidsfattige. Ud af disse vurderer vi, at målgruppen udgør 7-800 børn, da fokus er på de stille familier, der ikke har kontakt til socialforvaltningen i forvejen.</p> <p>Opgørelser foretaget på baggrund af analysen af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune, viser, at de fattige familier med børn særligt kan findes på Amager, Nørrebro og Bispebjerg. Men nærmere analyser og afklaringer kræves før en præcis placering af familienetværkene kan besluttes.</p>
Beskrivelse af indsatsen	<p>Indsatsen består i at etablere 4 familienetværk, der tilbyder sociale aktiviteter (f.eks. madklub og turer) og som i denne forbindelse igangsætter aktiviteter, som kan være med til at bedre de problemstillinger, familierne oplever. Det kan f.eks. være budgetlægning, organisering af madindkøb, etablering af samtalegrupper samt individuelrådgivning eller familierådgivning. Det kan være råd og vejledning om regler for økonomisk friplads i</p>

daginstitutioner og mulighederne for gratis fritidsaktiviteter til børn. Ligesom facilitatorerne af netværkene kan henvise til instanser, der kan behandle ansøgninger eller yde hjælp i forhold til beskæftigelse, ansøgning om økonomisk hjælp, råd og vejledning i forhold til afvikling af gæld og gældssanering.

Netværkene skal drives af frivillige organisationer, og skal placeres i vante omgivelser, som tiltrækker målgruppen.

Eksempelvis kan et familienetværk etableres på en skole, daginstitution eller fritidstilbud, hvor børnene og forældre i forvejen færdes. I disse sammenhænge kan der, udenfor åbningstid, etableres madklubber med efterfølgende foredrag o.l.

En væsentlig medspiller kan være socialrådgiverne på skolerne, som dels kan motivere forældrene til at møde op, og dels kan deltage i netværkene.

Forventede aktiviteter og effekter

Tiltaget vil bidrage til at afbøde konsekvenserne af fattigdom. Det vil ikke direkte reducere antallet af fattige, men det kan ikke afvises at en sideeffekt af tiltaget er en reduktion i antallet af fattige.

Årlige aktivitetsmål for hvert netværk:

- Der er minimum afholdt 6 arrangementer.
- Minimum 40 forskellige familier har deltaget i aktiviteter i familienetværket.

Årlige effektmål:

- 80 % af deltagerne er blevet bedre til at tackle problemstillinger med deres børn.
- 80 % af deltagerne har fået et bedre overblik over deres økonomiske situation og de handlemuligheder, der foreligger.

Målene gælder når netværket er fuldt implementeret.

Tidsplan for implementeringen

2009:

Januar – April: Netværkene sendes i udbud og leverandører findes.

Maj – August: Netværkene startes op.

September: Netværkene er fuldt implementeret.

Økonomiske konsekvenser 1.000 kr. – 2009

Forslag	2009	2010	2011	2012
Familienetværk 1	250	250	250	250
Familienetværk 2	250	250	250	250
Familienetværk 3	250	250	250	250
Familienetværk 4	250	250	250	250
Samlet nettoændring	1.000	1.000	1.000	1.000
Personalemæssige konsekvenser	0	0	0	0

Organisationerne skal ved ansøgning redegøre for, hvordan økonomien vil blive brugt. Her kan der f.eks. lægges vægt på, at kun en mindre del anvendes til lønninger, leje af lokale og administration.

Der budgetteres med samme beløb i 2009, som de øvrige år, selvom netværket først forventes fuldt implementeret i september. Dette hænger sammen med, at der forventes at være en række

etableringsomkostninger.

Organisatorisk opbygning

Familienetværkene skal varetages af private organisationer. I udbuddet skal organisationerne blandt andet gøre rede for deres ideer til og erfaring med, hvordan de vil få kontakt til målgruppen.

Evaluerings

Hvert netværk skal som minimum årligt redegøre for indfrielsen af aktivitetsmålene og effektmålene.

AFSNIT 11. FORMIDLINGSCENTRE (TILTAG I)

Tiltag I	Formidlingscentre i belastede bydele
Formål	<p>Formålet med tiltaget er, at der etableres formidlingscentre i 4 belastede bydele. Centrene skal drives af en eller flere private organisationer. Formidlingscentrene skal være mellemeleddet mellem de fattige borgere og de muligheder offentlige såvel som private tilbyder fattige borgere i områder. Formidlingscentrene skal derfor opbygge og vedligeholde et overblik over de mange projekter og tiltag, der foregår i lokalområdet samt yde råd og vejledning i forhold til den service, som de offentlige forvaltninger kan tilbyde. Herved får borgerne et center, der kan være behjælpelige med at give information og formidle kontakt til projekter og instanser, der er relevante for den enkelte borger. Centrene skal desuden være opsøgende.</p>
Baggrund for indsatsen	<p>Analysen af fattigdom i Københavns Kommune viser, at særligt nogle bydele er kendetegnet ved et højt antal af fattige. Herudover er der i disse områder mange projekter og indsatser der på den ene eller anden måde adresserer de sociale problemer, der eksisterer i disse områder. Det kan være svært som borger at skabe et overblik over de muligheder, der findes.</p> <p>Der er derfor et udtalt behov for en instans, der kan have et overblik over de mange projekter og tiltag der findes, som kan formidle disse til borgerne og samtidig kan virke opsøgende overfor fattige borgere.</p>
Målgruppe	<p>Tiltaget placeres i belastede bydele, hvorfor målgruppen er beboerne i disse bydele. Specifikt er der fokus på de fattige borgere, der har behov for en koordinerende eller opsøgende indsats, for at afhjælpe de ofte forskelligartede og sammensatte problemer de har.</p> <p>Målgruppen er alle borgere med en trang økonomi, men særligt mellemlangtids- og langtidsfattige dvs. cirka 34.000 personer.</p>
Beskrivelse af indsatsen	<p>Der etableres 4 formidlingscentre i belastede bydele rundt om i byen, der har til opgave at indsamle og formidle viden om de mange offentlig og private tiltag, der foregår i lokalområdet. Omdrejningspunktet for formidlingscentrene skal være bekæmpelse af samt afbødning af konsekvenserne af fattigdom herunder de økonomiske og sociale problemer, der følger med det at være fattig.</p> <p>Formidlingscentrene skal dels fungere som åbne informationscentre, hvor beboerne kan søge viden og information, men skal også have en opsøgende funktion i forhold til de borgere der kunne have behov for en eller anden form for social indsats, men som ikke selv henvender sig. Det kan eksempelvis være socialt isolerede borgere eller borgere med fysiske og/eller psykiske problemer. Formidlingscentrene skal medvirke til at formidle kontakt mellem borgere og relevante forvaltninger og frivillige organisationer.</p>
Forventede effekter	<p><u>Årlige aktivitetsmål for hvert formidlingscenter:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Centret får i gennemsnit 20 henvendelser fra borgere om måneden.• Centrene har været opsøgende og har skabt kontakt med minimum 20 socialt isolerede borgere. <p><u>Årlige effektmål for hvert formidlingscenter:</u></p>

- 80 % af de borgere, der har benyttet formidlingscentrene, oplever at de har opnået overblik over og har fået etableret kontakt med relevant projekt eller forvaltning.

Tidsplan for implementeringen

2009:

Januar – April: Der findes egnede bydele samt lokaler til de 4 formidlingscentre.

Maj – August: Formidlingscentrene sendes i udbud og leverandør findes.

September – December: Formidlingscentrene startes op.

2010:

Januar: Formidlingscentrene er fuldt implementeret.

Økonomiske konsekvenser

1.000 kr. - 2009

Forslag	2009	2010	2011	2012
Formidlingscenter 1	1.000	1.000	1.000	1.000
Formidlingscenter 2	1.000	1.000	1.000	1.000
Formidlingscenter 3	1.000	1.000	1.000	1.000
Formidlingscenter 4	1.000	1.000	1.000	1.000
Samlet nettoændring	5.000	5.000	5.000	5.000
Personalemæssige konsekvenser	0	0	0	0

Der budgetteres med samme beløb i 2009, som de øvrige år, selvom formidlingscentrene først forventes fuldt implementeret i januar 2010. Dette hænger sammen med, at der forventes at være en række etableringsomkostninger.

Organisatorisk opbygning

Formidlingscentrene skal varetages af private organisationer. I udbuddet skal organisationerne komme med bud på, hvilket indhold de vil lægge ind i formidlingscentrene samt hvordan de vil etablere kontakt til målgruppen og være netværksskabende.

Evaluering

Hvert formidlingscenter skal som minimum årligt redegøre for indfrielsen af aktivitetsmålene og effektmålene.

AFSNIT 12. ØKONOMISK SKADESTUE (TILTAG J)

I forlængelse af nedenstående tiltag omhandlende økonomisk skadestue skal det bemærkes, at Velfærdsministeriet i udmøntningen af satsreguleringspuljen 2008 har besluttet at etablere en frivillig gældsrådgivning i København i 2008. Der er over en 4-årig periode bevilget i alt 16 mio. kr. til formålet. Rådgivningen skal bemannes af mellem 50-55 frivillige medarbejdere, hovedsageligt fra den finansielle sektor og forsikringsbranchen. Målgruppen for gældsrådgivningen vil være personer, der befinder sig i lavindkomstgruppen dvs. personer med en disponibel indkomst på under ca. 74.000 kr. om året (2002-tal) samt langvarige kontanthjælpsmodtagere med en offentlig gæld på over 20.000 kr. Gældsrådgivningen vil både kunne yde økonomisk og juridisk rådgivning og hovedsageligt være behjælpelig med budgetlægning, plan for at afdrage gæld, omlægning af gæld mv. Rådgivningen vil være løbende således, at der bliver mulighed for at følge op på borgernes økonomiske situation.

Tiltag J	Økonomisk skadestue – Gælds- og økonomirådgivning
Formål Formålet med projektet er at etablere en rådgivning i Københavns Kommune, der har ekspertise indenfor og er i stand til at yde kvalificeret rådgivning angående budgetplanlægning, afvikling af gæld og hjælpe til i processen med at søge om gældsrensning. Gældsrådgivningen kan eksempelvis have åbent for personlig henvendelse uden tidsbestilling 1-2 gange om ugen, hvor alle borgere i Københavns Kommune har mulighed for at søge råd og vejledning angående gæld. De resterende dage i ugen kan bruges til konkret sagsbehandling af de sager, der kræver et længere forløb. Herudover kan rådgivningens medarbejdere rekvireres til at holde foredrag og informationsmøder om budgetlægning og privatøkonomi på uddannelsesinstitutioner, andre institutioner, i foreninger og lignende med det formål at oplyse om, hvordan man sikrer en sund privatøkonomi og således forebygge uhensigtsmæssig gældsstiftelse.	
Baggrund for indsatsen Analysen af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune viser, at mange fattige har stiftet gæld, som de har svært ved at komme ud af. De gør sig derfor mange bekymringer om, hvordan de skal få hverdagen til at hænge sammen økonomisk, og hvordan fremtiden vil se ud. Især fattige med børn giver udtryk for, at de gør sig store bekymringer over deres økonomiske situation. Der er således behov for en målrettet og kvalificeret indsats i forhold til at kunne yde råd og vejledning samt praktisk hjælp overfor borgere, der befinder sig i en dårlig økonomisk situation. Rådgivning i forbindelse med borgernes privatøkonomi ligger i dag i Service-modtagelsesteamene på Socialcentrene. En kvalificeret rådgivning angående gæld kræver dog en juridisk og økonomisk ekspertise, som ikke er til stede i Service- og modtagelsesteamene i dag. Det vil derfor være hensigtsmæssigt at oprette en rådgivning, hvor ekspertisen og de praktiske erfaringer i forbindelse med budgetlægning, gældsrådgivning samt regler og praksis i forhold til ansøgninger om gældsrensning er samlet ét sted for derved at højne kvaliteten i arbejdet.	
Målgruppe Målgruppen for gældsrådgivningen er alle borgere i Københavns Kommune, som på den ene eller anden måde har svært ved at overskue deres økonomi og/eller har gæld, som de på nuværende tidspunkt ikke er i stand til at tilbagebetale med de økonomiske midler, de har til rådighed. Der er således typisk tale om borgere, der har været ude for en social begivenhed, af den ene eller anden art, som har haft en negativ påvirkning på deres økonomiske situation.	

I Malmø er der etableret en budgetrådgivning, hvor erfaringerne viser, at de borgere, der opsøger rådgivningen, ligger i aldersgruppen 35-55 år. Det er ikke nødvendigvis borgere, der er tilknyttet Socialforvaltningen, men det er kendetegnet, at de har været udsat for en social begivenhed, der har haft negativ indvirkning på deres økonomi. Det kan eksempelvis være i forbindelse med skilsmisse, sygdom, dødsfald eller firmaer der går konkurs.

I forhold til den udadrettede indsats, hvor der holdes oplæg på eksempelvis uddannelsesinstitutioner og foreninger, kan målgruppen være unge studerende, der skal til eller er flyttet hjemmefra. Herudover kunne man forestille sig foredrag og budgetlægningskurser specielt målrettet børnefamilier og indvandrere.

Målgruppen er alle borgere med en trang økonomi, men særligt mellemlangtids- og langtidsfattige dvs. cirka 34.000 personer.

Beskrivelse af indsatsen

Lokalitet

Der etableres en gældsrådgivning i Københavns Kommune, som har til huse på én adresse eventuelt i forbindelse med et andet af kommunens tilbud f.eks. Borgerservicebutikkerne. Ved at samle gældsrådgivningen på én adresse sikres det, at den faglige ekspertise, den opnåede erfaring samt praksis koncentrerer, hvorved kvaliteten i arbejdet højnes. Ved at etablere rådgivningen i forbindelse med et allerede eksisterende tilbud i Københavns Kommune, opnås nogle økonomiske fordele eksempelvis i forhold til reception, vagter, rengøring og lejemål.

Bemanding

Gældsrådgivningen bemandes med 8 fuldtidsansatte, heraf en daglig leder. Uddannelsesmæssigt skal personalet være en blanding af jurister, økonomer, bankuddannet personale og socialrådgivere.

Opgaver

Gældsrådgivningen kan eksempelvis have åben rådgivning 1-2 dage om ugen, hvor der tages imod personlige henvendelser uden forudbestilt tidsbestilling. De resterende dage i ugen bruges til sagsbehandling af de sager, der kræver et længere forløb. På baggrund af tal fra Malmø Budgetrådgivning¹ forventes det, at der vil komme minimum 1.500 besøgende i rådgivningen om året. Heraf forventes det, at omkring halvdelen vil blive færdigekspederet i den åbne rådgivning, hvorimod den sidste halvdel har brug for mere dybdegående hjælp i et længerevarende forløb. Som udgangspunkt skal alle, der henvender sig i den åbne rådgivning, have en samtale med en medarbejder ved henvendelsen, så der ikke opstår ventetid på at modtage råd og vejledning. Herudover skal der gives tid til ny samtale, hvis dette viser sig nødvendigt.

Rådgivningen kan spænde fra grundlæggende budgetplanlægning, huslejeproblematikker og lejlighedsudsættelser til råd og vejledning i forhold til afdrag af større gældsposter, hjælp til kontakt til kreditorer og myndigheder og hjælp til en mulig ansøgning om gældsanering.

I forhold til ansøgning om gældsanering gælder det, at der ansøges om gældsanering ved at udfylde ansøgningsskema, som rekvireres i Skifteretten, der ligeledes har pligt til at vejlede i forbindelse med ansøgning om gældsanering. Borgere i Storkøbenhavn skal søge i Sø- og Handelsretten.

Herudover vil medarbejderne i gældsrådgivningen kunne rekvireres til foredrag på institutioner, i foreninger, uddannelsesinstitutioner mv. Medarbejderne vil kunne holde foredrag om budgetlægning og hvordan man sikre en sund privatøkonomi herunder råd og vejledning til, hvordan udgiftsposter prioriteres.

¹ Budgetrådgivningen i Malmø modtager 8-900 besøg om året. Der er 280.000 indbyggere i Malmø.

Forebyggelse

Når gældsrådgivningen er etableret og fungerer, skal gældsrådgivningen undersøge muligheden for at indkalde personer, som har været under fattigdomsgrænsen i 2 år, til en præventiv samtale.

Frivillighedsprincip

Det er frivilligt at opsøge gældsrådgivningen og det videre forløb bygger således også på, at borgeren deltager frivilligt og endvidere er motiveret for at agere i forhold til hans/hendes økonomiske situation. Hvis borgerens motivation udebliver vil forløbet blive afsluttet.

Forventede effekter

Ved fuld implementering.

Årlige aktivitetsmål:

- Gældsrådgivningen tager årligt mod mindst 1.500 henvendelser fra borgere i København.
- Gældsrådgivningens medarbejdere skal tilsammen afholde op mod 50 informationsmøder til forskellige målgrupper om året.

Årlige effektmål:

- 90 % af rådgivningens brugere har opnået en bedre balance mellem indkomster og prioriterede.
- 90 % af rådgivningens brugere gør sig færre bekymringer over deres økonomiske situation og har opnået større psykisk overskud.

Tidsplan for implementeringen

2009:

Januar – April: Fysisk etablering af gældsrådgivning.

Maj – Juli: Nedsættelse af styregruppe.

August – September: Annoncering efter og ansættelse af medarbejdere.

Oktober – November: Forberedelse af arbejdsopgaver.

December: Rådgivningen åbner.

Økonomiske konsekvenser

1.000 kr. - 2009

Forslag		2009	2010	2011	2012
Gældsrådgivning		5.000	5.000	5.000	5.000
Samlet nettoændring		5.000	5.000	5.000	5.000
Personalemæssige konsekvenser		8	8	8	8

Der budgetteres med samme beløb i 2009, som i de øvrige år, selvom gældsrådgivningen først forventes fuldt implementeret i december 2009. Dette hænger sammen med, at der forventes en række etableringsomkostninger, som tages fra de uforbrugte midler af de øvrige budgetposter.

De skønnede ejendomsudgifter bygger på en forudsætning om, at gældsrådgivningen indrettes i lokaler, der i forvejen anvendes til sociale formål. Hvis lokalerne skal indrettes i et nyt lejemål, skal der foretages deponering svarende til den højeste værdi af ejendommens nyopførelsespris eller seneste vurdering. Deponeringsbeløbet kan beløbe sig til flere millioner kr., hvilket der i så fald skal findes en finansiel løsning på.

Organisatorisk opbygning

Drives af Socialforvaltningen. Placeres eventuelt i en Borgerservicebutik.

Evaluering

Der skal årligt følges op på, om aktivitets- og effektmålene er indfriet. I opfølgningen skal der ske sammenligning med gældsrådgivningen i Malmø.

AFSNIT 13. OPFØLGNING PÅ HANDLEPLANERNE OG VEDLIGEHOJDELSE AF FATTIGDOMSGRÆNSEN

Opfølgning på handleplanerne og vedligeholdelse af fattigdomsgrænsen					
Beskrivelse					
En to årig opfølgning på handleplanerne og vedligeholdelse af opgørelserne om fattige og fattigdom i Københavns Kommune, herunder fattigdomsgrænsen. Første gang i 2010.					
For at kunne følge op på effekten af de 10 tiltag, foreslår Socialforvaltningen at der afsættes penge til at kunne gennemføre en opfølgning på handleplanerne. Opfølgningen skal se på, om tiltagene indfrier deres aktivtets- og effektmål.					
Nogle af tiltagene indeholder at flere af samme type initiativ sættes i værk f.eks. 4 familienetværk. I disse tilfælde skal der ske en sammenligning. I det omfang det er muligt skal der sammenlignes med andre lignende tiltag eller med andre tiltag til samme målgruppe, for at sikre en god vurdering af effekten.					
Opfølgningen skal ikke kun bruges til en vurdering af om tiltagene indfrier deres mål, men også til at udvikle og forbedre tilbuddene. Der skal således også være et lærende element i opfølgningen.					
Udover en opfølgning på tiltagene, skal der foretages en vedligeholdelse af den udviklede fattigdomsgrænse og de meste relevante opgørelser f.eks. antallet og andelen af fattige. Opgørelserne kan eventuelt følges op af en mindre analyse, hvor en særlig målgruppe sættes under lup f.eks. fattigdom hos etniske kvinder.					
Omkring opfølgningen på handleplanerne og vedligeholdelse af fattigdomsgrænsen foreslår Socialforvaltningen, at der hvert andet år foretages en afrapportering til Socialudvalget. Ved denne afrapportering vil det være oplagt, at reflektere over behovet for nye tiltag. I dette arbejde vil det være relevant at se på erfaringer fra andre kommuner samt eventuelt internationalt. F.eks. deltager Socialforvaltningen i et Europæisk netværk om børnefattigdom, som hedder ECACP (European Cities Against Child Poverty), som er et netværk af Europæiske storbyer som udveksler erfaringer om deres indsats mod børnefattigdom, hvor der muligvis vil kunne indhentes erfaringer.					
Økonomiske konsekvenser 1.000 kr. - 2009					
Forslag		2009	2010	2011	2012
Opfølgning på handleplaner og vedligeholdelse af fattigdomsgrænsen		500	500	500	500
Samlet nettoændring		500	500	500	500
Personalemæssige konsekvenser		0,5	0,5	0,5	0,5

